

МОНИТОРИНГ СМИ АРКТИЧЕСКОГО РЕГИОНА: ЭКОЛОГИЧЕСКАЯ СИТУАЦИЯ В РОССИИ, НОРВЕГИИ, ФИНЛЯНДИИ И ШВЕЦИИ

26 января – 14 февраля 2020 г.

*Подготовлен по заказу
АНО ЦЭКМ «ПОМОР»*

<http://pomor-russia.ru>

**Ссылка на pomor-russia.ru обязательна*

ЭКОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ В НОРВЕГИИ	2
ЭКО-ИНИЦИАТИВЫ В НОРВЕГИИ.....	5
ЭКОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ В ФИНЛЯНДИИ.....	8
ЭКО-ИНИЦИАТИВЫ В ШВЕЦИИ	8
МАТЕРИАЛЫ ОБ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ ОБСТАНОВКЕ В РОССИИ	9

ЭКОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ В НОРВЕГИИ

27.01.2020, CLIMATE CHANGE 'IS HAPPENING NOW'// ИЗМЕНЕНИЕ КЛИМАТА «ПРОИСХОДИТ СИЮ СЕКУНДУ»

В условиях аномально теплой зимы в Норвегии средние температуры повышаются с «пугающей» скоростью особенно на арктическом архипелаге Шпицбергене. По оценкам исследователей Центра международных исследований климата, «зимы становятся на месяц короче и на два градуса теплее, чем в 1960-х годах». Под угрозой не только вечная мерзлота на Шпицбергене, но и флора и фауна с севера на юг Норвегии. Стада голодных диких северных оленей направляются в населенные районы в поисках пищи. Это побудило местных чиновников перекрыть лыжные трассы в районах с еще не обледеневшим снегом, чтобы обеспечить комфортное пастбище для оленя. Зоологи предупреждают: ранняя весна может привести к вымиранию отдельных насекомых и одновременно активизировать опасных для людей и животных инфекционных клещей и мух, а также улиток, уничтожающих сады. Все норвежские партии запустили обсуждение проблемы изменения климата на своих политических платформах, в чем министр энергетики Тина Бру видит «повышение осведомленности о климате».

[Полная версия материала](#)

28.01.2020, SAMETINGSPRESIDENTEN: «URFOLKSKUNNSKAP BLIR TILSIDESATT, BAGATELLISERT OG TIL TIDER LATTERLIGGJORT» // ПРЕЗИДЕНТ СААМСКОГО ПАРЛАМЕНТА: «ЗНАНИЯ КОРЕННЫХ НАРОДОВ ИГНОРИРУЮТСЯ, ПРИУМЕНЬШАЮТСЯ И ВЫСМЕИВАЮТСЯ»

Президент Саамского парламента Айли Кескитало во время выступления на конференции Arctic Frontiers в Тромсё заявила о том, что традиционные знания северных коренных народов об Арктике и условиях жизни, унаследованные от предков в течение сотен лет, зачастую становятся жертвой высокомерия западной научной интеллигенции. В то же время на политическом уровне, например, в Арктическом совете, знания саами игнорируются, если они противоречат текущим политическим и экономическим интересам. В качестве доказательства она привела пример открытия рудника в Квалсунне и получение лицензии на добычу меди компанией Nussir, когда правительство предпочло проигнорировать и отчет Института морских исследований о губительных последствиях сброса отходов в Реппарфьорд, и знания местных саамских оленеводов об изменении поведения оленей в условиях горной добычи в привычной среде обитания. Она объясняет это битвой за ресурсы и власть и напоминает, что игнорирование знаний северных народов, особенно в условиях изменения климата, может быть опасным.

[Полная версия материала](#)

28.01.2020, ELBILEN, KLIMAET OG FORDELING // ЭЛЕКТРОМОБИЛИ, КЛИМАТ И РАСПРЕДЕЛЕНИЕ

Рост продаж Tesla в Норвегии вызывает вопросы как о распределении бюджетных средств на господдержку электромобилей, так и об экологическом и климатическом воздействии электромобиля по сравнению с дизельным и бензиновым автомобилем. Статбюро Норвегии сообщает, что наибольшую выгоду (налоговые преференции) от покупки электромобилей получают только богатые норвежцы (16% против 0,6%). Основной же аргумент в пользу господдержки электромобилей – воздействие на климат, но исследования свидетельствуют о скромной климатической выгоде от вождения 170 000 норвежских электромобилей в 2018 году – сокращение на чуть более 200 000 тонн CO₂, или 4 промилле от всех норвежских выбросов парниковых газов в этом году. А если учитывать производственный эффект - потребление энергии и выделение парниковых газов при фактическом производстве электромобилей, климатическая «выгода» будет еще ниже. Эксперт Тимофей Суровцев из Центра «Помор» отмечает, что при этом

наибольший климатический урон приходится не на Норвегию, а на страны производства электромобилей и сырья для них. Так, лидер рынка, компания CALT расширяет производство аккумуляторных батарей для электрокаров в Китае, Panasonic также активно работает в Китае и в Японии, TESLA наращивает производство батарей в Неваде. Однако наибольшую опасность, по мнению Суровцева, представляет процесс утилизации батарей, отслуживших свой срок – ведь каждая из них весом около 400 килограмм содержит ужасающий набор крайне токсичных редкоземельных металлов.

[Полная версия материала](#)

29.01.2020, FLERE MILJØBRUDD PÅ EQUINORS PLATTFORMER // МНОЖЕСТВЕННЫЕ НАРУШЕНИЯ ЭКОНОРМ НА ПЛАТФОРМАХ EQUINOR

Министерство по вопросам окружающей среды Норвегии обнаружило несоответствия и нарушения экологических норм на платформах Equinor, некоторые из которых продолжаются не один год, несмотря на предупреждения. Министерство настаивает на встрече с руководством компании для обсуждения проблемы. В частности, в письме министерства в Equinor, среди прочего, указывается, что на платформе Troll B произошел сброс химических веществ черной категории (неразлагаемых в природе) через насос для морской воды. Уведомление об использовании несанкционированных химикатов было направлено еще в 2017 году. В письме также говорится о серьезных нарушениях в системе контроля на нефтеперерабатывающем заводе в Монгстаде, который занимается системами обнаружения утечек на заводах, содержащих фторированные парниковые газы.

[Полная версия материала](#)

02.02.2020, DØDELIGE VINDMØLLER // СМЕРТЕЛЬНО ОПАСНЫЕ ВЕТРЯНЫЕ СТАНЦИИ

Ветроэнергетика Норвегии – одна из самых субсидируемых государством отраслей. Иностранные компании вкладывают значительные средства в ветряки Норвегии при минимальном налоговом давлении со стороны норвежского правительства. На сегодняшний день в Норвегии насчитывается до 40 ветропарков, а в 2021 году их будет на 30 больше. Сторонники ветроэнергетики ссылаются на климатический аргумент, не принимая во внимание последствия для экологии. Ведь нет достаточных исследований окружающей среды в ветропарках. Напротив, крылья ветряков убивают и уродуют птиц, шум может влиять на фауну как внутри, так и за пределами таких парков, а количество насекомых всех видов радикально сокращается. Строительство ветропарков в море для энергоснабжения нефтяных платформ, включая проект Nywind Tampen с запуском в 2022 году, создаст угрозу популяциям морских птиц. «Ветроэнергетика составляет менее 2% производства электроэнергии в Норвегии, а значит ветряки нужны для извлечения прибыли от продажи энергии иностранным компаниям за счет норвежских налогоплательщиков. – Отмечает Василий Борисов из «Varents News». - Большие природные территории уничтожаются для того, чтобы заработать больше денег, что в условиях горной Норвегии, в отличие от равнинной Дании, сопряжено с дополнительным ущербом в результате вырубки лесов для прокладки коммуникаций под ветряные станции».

[Полная версия материала](#)

02.02.2020, GROUNDBREAKING RESEARCH // РЕВОЛЮЦИОННЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ

Ученые долго пытались найти объяснение того, почему температура в Арктике повышается в два раза быстрее, чем в остальном мире, приводя к резкому снижению уровня морского льда за последние два десятилетия. Недавнее исследование, опубликованное в журнале Nature Climate

Change, пришло к выводу, что озоноразрушающие вещества (ОРВ), такие как, например, хлорфторуглероды (ХФУ) могут быть причиной повышения температуры с 1955 по 2005 годы.

Исследование Международного совета по чистым перевозкам (ICCT) делает вывод о том, что использование сжиженного природного газа (СПГ) в международных перевозках, якобы более чистой альтернативы традиционному мазуту и дистиллированному топливу, может фактически привести к увеличению выбросов парниковых газов, чем предполагалось ранее. Ученые ставят под сомнение постоянные инвестиции в инфраструктуру СПГ, так как это может затруднить переход на топливо с низким и нулевым уровнем выбросов углерода в будущем.

[Полная версия материала](#)

02.02.2020, GIFTDEPONI PÅ RAUDSAND? // ЗАХОРОНЕНИЕ ЯДОВИТЫХ ОТХОДОВ В РАУДСАНДЕ?

Возможное решение администрации муниципалитета Молде о наземном (горном) захоронении ядовитых отходов в местечке Раудсанд – крайне опасный проект. Речь идет о промышленных ядах, состоящих из канцерогенов и тератогенных веществ в количестве 1 миллион тонн в год, в том числе мышьяк, свинец и ртуть. Регион и ранее подвергался сбросам отходов в Тингвольфьорден, и в случае проникновения новых отходов через почву и нестабильные горные породы во фьорд неизвестно, какое соединение создадут старые и новые отходы. Другая проблема – строительство терминала в Раудсанде для разгрузки отходов. При невозможности строительства морского причала, отходы будут привозиться грузовиками, что само по себе опасно для Молде и близлежащих коммун.

[Полная версия материала](#)

06.02.2020, VINDMØLLER KAN ENDRE LIVET I HAVET PÅ GODT OG VONDT // ВЕТРЯКИ МОГУТ НАВСЕГДА УНИЧТОЖИТЬ ЖИЗНЬ В МОРЕ

Институт морских исследований призывает к расширению знаний о воздействии морских ветряных турбин на окружающую среду и экосистему в море. Оффшорные ветряки до сих пор в основном были установлены на морском дне. В будущем более распространенными станут плавающие турбины. По словам исследователей, взрывные работы при установке донных ветровых электростанций и шум от работы плавающих турбин могут нанести вред флоре и фауне морского дна, нарушить систему коммуникаций и воспроизводства кораллов и рыб, которые там обитают и нерестятся. С другой стороны, ветряки могут выполнять роль коралловых рифов для повышения биоразнообразия морского дна и препятствовать чрезмерному отлову.

[Полная версия материала](#)

11.02.2020, NVA SKJER I BARENTSHAVET OM ISEN FORSVINNER // ЧТО ПРОИЗОЙДЕТ С БАРЕНЦЕВЫМ МОРЕМ, ЕСЛИ ИСЧЕЗНЕТ ЛЁД

Лед в Арктике тает. Это может иметь серьезные последствия для всего: от океанических течений до количества рыбы на нашем столе. Океан вмещает в себя микроскопический мир, где то, что ест каждый его обитатель, может повлиять на остальную часть экосистемы. Таяние льда может иметь последствия для крошечных организмов, которые живут внутри и вокруг льда. Особенно опасно поступление в пищевую цепочку тяжелых металлов, поступающих в море, в том числе, от выбросов угольной промышленности и высвобождаемых при таянии вечной мерзлоты в условиях глобального потепления. Эти проблемы исследуются в рамках научного проекта «Наследие Нансена» с бюджетом 740 млн. крон и сроком 6 лет, объединившим 130 ученых из разных областей знаний. Проект нацелен на изучение Баренцева моря, которое вследствие таяния льдов стало более доступным для исследований по сравнению с 1984-1989 гг.

[Полная версия материала](#)

ЭКО-ИНИЦИАТИВЫ В НОРВЕГИИ

26.01.2020, DETTE KAN POLITIKERNE GJØRE FOR AT VI BLIR BEDRE PÅ MILJØ // ЧТО МОГУТ СДЕЛАТЬ ПОЛИТИКИ, ЧТОБЫ МЫ ЛУЧШЕ РАЗБИРАЛИСЬ В ВОПРОСАХ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ

Норвежские потребители наносят один из наибольших уронов окружающей среде в мире. Ученые, политики, чиновники и заинтересованные группы провели встречи для обсуждения нового отчета парламента Норвегии о потребителях будущего, обозначающего климатические цели на 2030 и 2050 гг. Цели на 2020 год остаются недостижимыми. Уровень потребления сегодня на 50 процентов выше, чем 20 лет назад, и именно в объемах потребления, по мнению экспертов, заключается проблема для экологии. Исследователь потребительских товаров Торвальд Тангелан предложил свой план действий по сокращению потребления: повышение налогов на продукты с высокой эконагрузкой; запрет продуктов с доказанным вредом для климата; ремонтируемость техники и заменяемость запасных частей и т.д. Однако, сокращая потребление и выбросы в своей стране, необходимо не забывать про экологическую обстановку в странах производства продуктов потребления, таких как Китай.

[Полная версия материала](#)

29.01.2020, NORWEGIAN-SJEF JACOB SCHRAM: «ER DU OPPTATT AV KLIMA - TA FLYET» // ГЛАВА АВИАКОМПАНИИ NORWEGIAN: «ЗАБОТИТЕСЬ О КЛИМАТЕ – ЛЕТАЙТЕ САМОЛЕТАМИ»

Новый глава норвежского лоукостера Norwegian Якоб Шрам считает, что самолеты могут производить значительно меньшие выбросы CO₂, чем поезда. На конференции в Бодё он представил исследования, согласно которым полёт на одинаковое расстояние на новом типе Boeing B737-800 имеет более низкие выбросы (64 кг CO₂), чем на поезде (75 кг CO₂), особенно если он дизельный. Он заявил, что идея о том, что все поезда экологически чистые, а все самолеты очень вредны для окружающей среды, - миф. Однако, Центр исследования климата Норвегии считает, что подобные расчёты вводят в заблуждение, поскольку не учитывают конденсационные полосы, которые самолеты создают в небе, и они также способствуют глобальному потеплению. При этом использование дизельных, а не электропоездов на некоторых направлениях в Норвегии действительно неблагоприятно для экологии.

[Полная версия материала](#)

31.01.2020, SKAL NORSK NATUR OFRES FOR TYSKLANDS STORE KLIMATABE? // ДОЛЖНА ЛИ НОРВЕЖСКАЯ ПРИРОДА СТАНОВИТЬСЯ ЖЕРТВОЙ КЛИМАТИЧЕСКИХ ОШИБОК ГЕРМАНИИ?

Силовые кабели, идущие за пределы Норвегии, означают, что норвежская природа должна быть разрушена ветряными станциями, для того чтобы Германия могла заменить свою безэмиссионную атомную энергетику. Сторонники силовых кабелей утверждают, что Норвегия играет роль «зеленой батареи» Европы, в то время как противники отмечают, что экспорт электроэнергии увеличит цены на электроэнергию в Норвегии и будет способствовать разрушительному воздействию ветроэнергетики на природные ресурсы. К 2022 году Германия планирует закрыть все АЭС после паники в немецкой политике из-за аварии на Фукусиме, при этом объемы угольной энергетики в стране не сокращаются. Премьер-министр Норвегии должна

сказать Ангеле Меркель, что это не нормально, что норвежская природа разрушается для того, чтобы заменить безэмиссионную атомную энергетику в Германии. Отключение ядерной энергии - это проблема изменения климата, которую Германия должна решать самостоятельно.

[Полная версия материала](#)

31.01.2020, VIL HA BREI AVTALE OM KLIMAKUTT – SÅ LENGE VEKSTEN FÅR HALDE FRAM //

Министерство по вопросам климата Норвегии представило в правительстве Норвегии новый комплекс климатических мер «Исцеление климата 2030». В нем описано, как к 2030 году уровень выбросов может быть сокращен на 45% по сравнению с 2005 годом. Эти меры коснутся секторов транспорта, сельского хозяйства и отходов. Премьер-министр Норвегии обещает продолжить поиск возможных решений, включая труднореализуемых, для того чтобы избежать ситуации десятилетней давности, когда утвержденные меры в рамках «Климатического исцеления 2020» в итоге не были достигнуты, в частности, из-за нереализуемости таких пунктов, как «удержание и хранение CO₂ на ряде промпредприятий Норвегии». При этом среди партий, входящих в правительственную коалицию, нет политического согласия о климатических ограничениях. В частности, партия Венстре выступает против того, чтобы правительство жертвовало экономическим благосостоянием и рабочими местами своих граждан ради достижения климатических целей. Бесперебойный экономический рост – также главное требование оппозиции в парламенте для реализации климатических мер.

[Полная версия материала](#)

31.01.2020, SLIK KAN NORGE HALVERE UTSLIPPENE PÅ 10 ÅR: MANGLENDE KUNNSKAP OM ELBIL OG DÅRLIG KOSTHOLD STÅR I VEIEN // КАК НОРВЕГИЯ МОЖЕТ СОКРАТИТЬ ВЫБРОСЫ ВДВОЕ ЗА 10 ЛЕТ: ПРЕПЯТСТВИЕ - НЕДОСТАТОК ЗНАНИЙ ОБ ЭЛЕКТРОМОБИЛЯХ И НЕПРАВИЛЬНОЕ ПИТАНИЕ

По данным Министерства по охране окружающей среды, автомобильный транспорт – это сектор с большим потенциалом по сокращению выбросов. Если больше людей пересядут с дизельных или бензиновых автомобилей на электромобили, автомобильный транспорт может сократить выбросы CO₂ на 11,7 млн. тонн. Препятствие – отсутствие возможностей для зарядки и опыта использования электромобилей. Кроме того, на рынке представлено мало электромобилей для грузовых и тяжеловесных перевозок. Другая проблема – выбросы в сельском хозяйстве, которая имеет потенциал сокращения выбросов на 5,1 млн. тонн CO₂ в 2030 по сравнению с 2005 годом. Самый большой потенциал снижения - уменьшение количества пищевых отходов и изменение рациона питания: снижение потребления красного мяса взамен растительной пище и рыбе, в соответствии с рекомендациями Министерства здравоохранения Норвегии.

[Полная версия материала](#)

06.02.2020, 10. EQUINOR JEKKER OPP KLIMAMÅLENE KRAFTIG // EQUINOR «ПОДНИМАЕТ ДО НЕБЕС» СВОИ КЛИМАТИЧЕСКИЕ ЦЕЛИ

В соответствии с новым климатическим планом добывающей компании Equinor, основанном на выполнении Парижского соглашения по климату, к 2030 году будет инвестировано 50 миллиардов норвежских крон, чтобы сократить выбросы компании на 40% на норвежском континентальном шельфе. В то же время компания стремится к достижению полной углеродно-нейтральной добычи как можно раньше. Кроме того, к 2026 году Equinor планирует удвоить свои мощности в области возобновляемых источников энергии и инвестировать до 74 млрд. норв. крон в возобновляемую энергию в течение следующих четырех лет. Ожидается, что именно изменения в распределении нефтегазового портфеля в пользу значительного роста возобновляемых источников энергии – основа для реализации высоких амбиций компании.

[Полная версия материала](#)

07.02.2020, NORWAY BOOSTS CLIMATE GOALS// НОРВЕГИЯ ПОВЫШАЕТ СВОИ КЛИМАТИЧЕСКИЕ ЦЕЛИ

Новые климатические цели Норвегии, представленные в рамках выполнения Парижского соглашения по климату, требующего принимать новые цели каждые 5 лет, начиная с этого года, вызывают удивление с учетом того, что они были приняты коалицией меньшинства после выхода Партии прогресса, традиционно выступающей за усиление нефтегазового сектора, в том числе в новых районах Арктики, и при провале предыдущих климатических целей на 2020 год. Норвегия, которая долгое время демонстрировала высокие выбросы на душу населения из-за своей нефтегазовой промышленности, имеет опыт финансирования сокращения выбросов в других странах взамен получения «климатического кредита» - сохранения объемов добычи нефти и газа, на которую приходится львиная доля выбросов. Новая цель Норвегии по сокращению выбросов к 2030 году - 50-55% ниже уровня 1990 года. Однако достижение целей является самой большой проблемой, ведь выбросы в Норвегии все еще выше, чем в 1990 году, а жесткие меры в транспортном, сельскохозяйственном и других секторах в последние годы не привели к ранее планируемому сокращению на 30%. Без значительного сокращения нефтяного сектора Норвегия не сможет добиться своих целей. Бывший министр транспорта из Партии прогресса Джон Георг Далэ назвал такие меры не более, чем «символической политикой».

[Полная версия материала](#)

10.02.2020, MAKSIMUM EN BIFF I UKEN GIR KLIMAKRIG MELLOM MDG OG DE NORSKE BØNDENE // РЕКОМЕНДАЦИЯ ОБ ОДНОРАЗОВОМ ПОТРЕБЛЕНИИ ГОВЯДИНЫ В НЕДЕЛЮ ОТКРЫВАЕТ КЛИМАТИЧЕСКУЮ ВОЙНУ МЕЖДУ НОРВЕЖСКИМИ ФЕРМЕРАМИ И ООН

Новые климатические меры Норвегии вызывают серьезные конфликты между экологами и фермерами. Если вы любите мясо, приготовьтесь к будущему, в котором будет максимум один стейк в неделю, или 333г./чел.в неделю, согласно новому плану «Исцеление климата 2030». Однако сокращение производства красного мяса означает сокращение количества субсидируемых фермеров, многие из которых, особенно на горных фермах, не смогут переориентироваться на выращивание зерновых и бобовых. Тем не менее, сокращение красного мяса может сэкономить 2,9 миллиона тонн CO2 в год, а в качестве дотаций сэкономит 700 млн. норв. крон в год на сельскохозяйственные субсидии. К 2030 году это приведет к тому, что сельское хозяйство Норвегии сократится с 46 т. до 36 т. фермеров. И всё же сейчас настало время для фермеров взять на себя свою долю климатических сокращений. Это полезно для здоровья, это хорошо для климата и это хорошо для социальной экономики. А мы готовы к одному стейку в неделю. В овощах и орехах тоже много полезного.

[Полная версия материала](#)

11.02.2020, RUSTER STATSMINISTEREN OSS FOR FREMTIDEN?// ЗАКАЛЯЕТСЯ ЛИ НАША ПРЕМЬЕР-МИНИСТР В ПРЕДДВЕРИИ БУДУЩЕГО?

Политик из Бергена, член Рабочей партии, Райдер Стаалесен рассуждает об экологических проблемах и инициативах Норвегии. Проблемы: сброс отходов в Репарфьорд и в перспективе – Фердефьорд; подводная лодка у острова Федье; свалки мусора на берегах фьордов и как следствие гибель от 20 до 50% рыб вдоль побережья; истребление морских орлов ветряными электростанциями и вмешательство в зеленую среду. Инициативы: использовать потенциал для модернизации гидроэнергетики вместо развития ветроэнергетики, наносящей вред природе; прекратить выбросы с заводов во фьорды, где выращивается лосось; ввести налог на лосося, чтобы постепенно снизить зависимость от нефти; повысить экспорт экологически чистых растений. В Бергене местная администрация приняла местный акт по охране окружающей среды, который позволяет охранять биоразнообразие с учетом климатических и техногенных факторов.

Сохраняется надежда, что правительство также начнет действовать, оставшись в меньшинстве без оппонентов климатических изменений в своем составе (Партия прогресса).

[Полная версия материала](#)

ЭКОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ В ФИНЛЯНДИИ

11.02.2020, FINLAND TO BECOME LAST URANIUM PRODUCER IN EU // ФИНЛЯНДИЯ СТАНЕТ ПОСЛЕДНИМ ПРОИЗВОДИТЕЛЕМ УРАНА В ЕС

Финляндия станет последним производителем урана в ЕС после того, как правительство Хельсинки выдало концессию мультиметаллической компании Terrafame, которая на 70% принадлежит государству, на добычу и переработку урана. Учитывая, что Чешская Республика и Румыния прекратили свою деятельность по добыче урана, Финляндия останется единственным производителем урана в ЕС. Концессия правительства позволит Terrafame производить до 250 тонн урана в год. Добыча будет вестись на шахте в регионе Кайнуу в восточной части страны, где производится никель и другие металлы для аккумуляторов. Terrafame установила контроль над рудником в 2015 году, после того как экологические проблемы вынудили прежнего владельца Talvivaara Mining Co. объявить о банкротстве. Решение правительства потенциально может быть обжаловано в Высшем административном суде Финляндии экологическими организациями, такими как Финская ассоциация охраны природы или FANC. FANC уже утверждал, что разрешение нарушает Закон о ядерной энергии и требует проведения исследований воздействия на всю производственную цепочку, включая при разработке карьеров, а не только от перерабатывающего завода.

[Полная версия материала](#)

ЭКО-ИНИЦИАТИВЫ В ШВЕЦИИ

28.01.2020, GIRJAS SAMI VILLAGE WON SWEDISH SUPREME COURT CASE. MAY HAVE CONSEQUENCES IN OTHER COUNTRIES // СААМСКАЯ ДЕРЕВНЯ ГИРХАС ВЫИГРАЛА СУД В ШВЕЦИИ. ЭТО МОЖЕТ СТАТЬ ПРЕЦЕДЕНТОМ ДЛЯ ДРУГИХ СТРАН

Уже более десяти лет ведется судебное разбирательство между саамской деревней Гирхас Сами и шведским государством. Суть спора заключается в том, имеет право саамский оленеводческий район или шведское государство регулировать права на охоту и рыболовство в этом районе. 23 января Верховный суд Швеции постановил, что деревня Гирхас Сами обладает исключительными правами решать, кто будет охотиться и ловить рыбу в пределах своих границ управления. После вынесения постановления возник вопрос о том, какое значение может иметь решение Верховного суда Швеции в других частях Лапландии, а также для судов Норвегии.

[Полная версия материала](#)

05.02.2020, SWEDEN RECYCLES NO PLASTIC AT ALL FROM SCRAPPED CARS // ШВЕЦИЯ НЕ ПЕРЕРАБАТЫВАЕТ ПЛАСТИК ОТ УТИЛИЗИРОВАННЫХ АВТОМОБИЛЕЙ

Швеция остается мировым лидером по переработке, почти достигнув уровня «нулевых отходов». Однако Радио Швеция недавно обнаружило, что в стране не перерабатывается автомобильный пластик. Это объясняется сложностью поиска покупателей на пластиковые компоненты. Вместо этого пластик сжигается на мусоросжигательных заводах, что оказывает негативное воздействие на окружающую среду. В рамках шведской программы «Отходы в энергию» сжигание отходов

обеспечивает теплом более миллиона домов в стране. Но поскольку половина всех бытовых отходов в Швеции сжигается для производства энергии, этот процесс нельзя считать полностью безопасным для окружающей среды.

[Полная версия материала](#)

МАТЕРИАЛЫ ОБ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ ОБСТАНОВКЕ В РОССИИ

26.11.2019, RUSSIA'S RANKING OFFICIALS TAKE A MISS ON IMPORTANT ARCTIC CONFERENCE// ВЫСОКОПОСТАВЛЕННЫЕ РОССИЙСКИЕ ЧИНОВНИКИ ПРОПУСТИЛИ ВАЖНУЮ АРКТИЧЕСКУЮ КОНФЕРЕНЦИЮ

В Тромсё, Норвегия, состоялась конференция «Арктические рубежи», на которой политическим деятелям арктических стран предлагается важный ежегодный форум для обсуждения вопросов полярного развития и решения проблем региона на международной основе и на основе сотрудничества. Эти обсуждения проигнорировали высокопоставленные российские политики и чиновники несмотря на то, что в России проживает самое большое население Арктики и находится самое интенсивное промышленное производство среди других стран. Также не секрет, что Россия унаследовала ужасное наследие экологического недуга, устаревшего промышленного производства и нехватки энергоэффективных технологий от своего советского прошлого. Тем не менее, страна успешно решила ряд актуальных проблем в сотрудничестве с другими странами. Это особенно верно в отношении советских ядерных и радиоактивных отходов, которое с помощью многочисленных европейских партнеров уходит в прошлое. В то же время Россия разрабатывает обширные стратегии развития Арктики, но до сих пор не предоставила мировой общественности никакой специфики. Конференция «Арктические рубежи» была бы идеальным местом, чтобы услышать, что Россия собирается делать. К сожалению, Россия упустила эту возможность - снова.

[Полная версия материала](#)

03.02.2020, RUSSIA EYES RAISING THOUSANDS OF RADIOACTIVE RELICS FROM WATERY ARCTIC GRAVES // РОССИЯ СОБИРАЕТСЯ СОБРАТЬ ТЫСЯЧИ РАДИОАКТИВНЫХ РЕЛИКВИЙ ИЗ ВОДЯНЫХ АРКТИЧЕСКИХ МОГИЛ

Поднятие с морского дна проржавевшей атомной подводной лодки, известной как К-159, головная боль, которую России еще предстоит преодолеть. Запущенная в 1963 году, уже два года спустя К-159 стала непригодной для эксплуатации после утечки теплоносителя в одном из реакторов. В течение следующих полутора десятилетий военно-морской флот пытался восстановить лодку на вооружении, но безуспешно, и в 1989 году она была полностью выведена из эксплуатации, оставаясь заброшенной на базе в Гремихе в Мурманской области. В 2003 году пришел приказ отправить лодку на металлолом, но при транспортировке начался сильный шторм, и лодка затонула на глубине 200 метров, угрожая разливом ядерного топлива. Теперь правительство России заявляет о необходимости поднять лодку, а также тысячи других радиоактивных материалов, оставленных советским флотом на дне океана. За последние 30 лет Россия при иностранной помощи и сотен международных экспертов благополучно утилизировала 198 старых атомных подводных лодок, которые составляли основную часть советского Северного флота.

[Полная версия материала](#)

<https://www.newsenglish.no/2020/01/27/climate-change-is-happening-now/> > 27.01.2020 > Nina Berglund

CLIMATE CHANGE 'IS HAPPENING NOW'

It was raining again on Monday in Oslo, where no snow has fallen in January for the first time since measurements began 83 years ago. In the mountains of Stryn, farther to the north, cattle were released from their barns to graze on green grass. Something is clearly wrong when winter seems to have disappeared.

Average temperatures on the Arctic archipelago that's administered by Norway have been rising much faster than elsewhere in Norway, where they're warming up at a rate called "frightening."

"I keep waiting for winter to come, but it hasn't," Ketil Isaksen, a researcher at the state Meteorologic Institute in Oslo told news bureau NTB on January 20. A week later, it still hasn't, and he's worried, not just for the ski season that's being ruined in many areas around southern Norway. Everything from the permafrost on Svalbard to Norway's flora and fauna north to south is under threat.

At the highest elevations elsewhere in the southern part of Norway, herds of hungry wild reindeer have been heading down to inhabited areas this month to find food. Mild daytime temperatures where they normally roam above timberline have melted snow that fell earlier, and when it freezes at night, the reindeer are unable to kick through the ice that forms on top the snow. Rain has also fallen on snow at high elevations this month, creating more ice that's forced endangered reindeer from the mountains of Bykle, for example, down to a regional ski center at Hovden.

Reindeer at risk

That's prompted local officials to close off groomed ski trails in areas where snow is still soft, so that the reindeer can graze there undisturbed instead. Local residents and those with hytter (cabins) in the area have also been ordered to keep their dogs on a leash while outdoors, so the dogs don't spook or attack the reindeer.

"I haven't seen conditions like this in the more than 30 years I've been in Hovden," Bykle Mayor Jon Rolf Næss told Norwegian Broadcasting (NRK) on Sunday. "If this (the mild weather) continues, I fear the consequences."

Local newspaper Agder reports that extraordinary leash and løype closures are also in effect at Sirdal in Agder County, which extends from the mountains down to the southern coast of Norway. "We hope (the measures) will be respected, to protect the reindeer," Sven Sandvik of Sirdal Kommune told the paper. He said wild reindeer herds had been seen near large local hytte communities.

In the Oslo area, the sheer lack of snow is dramatically changing lifestyles and recreational pursuits. Many Norwegians become downright grumpy when they can't just head outdoors for a long day of cross-country skiing at no expense. Local ski association Skiforeningen has faced major challenges trying to prepare ski trails in the hills that surround the Norwegian capital. The association also wants to maintain ski school for youngsters and carry out traditional ski races. Newspaper Aftenposten reported already last fall, however, how the number of ski days based on snow measurements at Bjørnholt in Nordmarka have fallen from 136 in the period from 1961 to 1990, to just 94 in the current period that runs from 1991 to 2020.

"The tendency is clear: Autumn is longer and spring comes earlier," retired meteorologist Gustav Bjørbæk told Aftenposten.

Researchers have noted that some areas of the country are warming up much faster than others. While Southern Norway is craving snow, Northern Norway has been battling blizzards and mounds of snow for months. NRK reported nearly a 50-degree temperature difference between Kautokeino in Finnmark on Monday and Tafjord in Møre og Romsdal. Thermometers sunk to minus-37C in Kautokeino while Tafjord residents woke up to +10C. Finnmark, though, has also experienced some remarkably warm summers of late, along with landslides caused by heavy rain.

Mild temperatures and heavy rain also set off more landslides around Southern Norway over the weekend, isolating several communities like Sør-Eitran in Trøndelag. The ground and local hillsides are normally frozen solid and covered with snow and ice at this time of year. Now the ground is highly unstable. State meteorologists predict that 100 towns and cities in Norway will set high temperature records this month.

‘Extremely alarming’

“We should have had around 25 centimeters of snow here,” Kristian Gislefoss told NRK as he stood outdoors on green grass outside the Meteorologic Institute at Blindern in Oslo this past weekend. “But there’s nothing. This is an extremely alarming January, with so many places around the country poised to set (high) temperature records with the mild weather.”

The average temperature in Oslo so far this month has been 2.9C (38F), while “normal” is minus-4.3C (24.2F). In Bergen it’s been 5.6C, compared to 1.3C on average. Even in the northern city of Tromsø, which has recorded lots of snow this winter, temperatures are still much warmer than usual: -0.3C instead of the normal -4.4C. Trondheim has been 6.4 degrees warmer than usual in January: 3.4C instead of -3C.

Then there are the remarkable oddities like the 19C (66.2F) recorded at Sunndalsøra in the county of Møre og Romsdal on January 2. Local residents were outdoors in shorts, and warm winter follows an unusually hot summer. Norway is now threatened by heat waves and drought, along with sudden, torrential rain and less snow. Bird counts have fallen, flowers can shoot up but then risk being frozen if cold weather does return.

“For plant life, this can have grave consequences,” Gislefoss said. As the days get noticeably longer, it has seemed like spring, but it’s not and shouldn’t be.

Maria Sand, a researcher at the Cicero Center for Internatioanl Climate Research in Norway, said it’s “frightening” how quickly climate change has been setting in. She points to two main reasons why January has been so mild: Climate change and “natural” variables. “On all the days when temperatures have been just over the freezing point, it has rained,” Sand told NRK. “Without climate change, it would have snowed.”

Winter one month shorter

She notes that there also were several “green winters” in the 1980s, and last year there was lots of snow in Oslo. Norway is also prone to variable weather, she said, “but when we study it all over a longer period, the winters have become a month shorter and two degrees warmer than they were in the 1960s.” She worries about the effect on flora and fauna. In addition to the wild reindeer’s problems, “the queen bee can wake up after the flowers have blossomed.” An earlier spring can cause more problems.

Zoologist Petter Bøckman at the University of Oslo warned that both animals and humans can be plagued to a much higher degree by the brown snails that can destroy gardens, ticks that can cause disease and pesty flies, while other insects can die out.

There’s no question that climate change is arguably the biggest topic of conversation in Norway at present, and even climate skeptics and politicians who have fought hard to drill for more oil and tax car use less are begrudgingly admitting that climate change is real. All of Norway’s parties now address climate change on their political platforms, but tackle it from albeit different angles. Even the fiercest critics of political inaction on climate change, like Anja Bakken Riise of Framtiden i våre hender (The Future in our Hands), now see a “green wind blowing over the government.”

Asked whether she agrees, Norway’s new Oil & Energy Minister Tina Bru from the Conservative Party told newspaper Aftenposten that she thinks “there’s been a general increase in climate consciousness, and increasing engagement across all the political parties.”

That can be encouraging to researchers like Maria Sand at Cicero, who work with climate change every day: “It’s not something that will happen in the future. It’s happening now.”

[Вернуться к списку публикаций](#)

<https://www.highnorthnews.com/nb/sametingspresidenten-urfolkskunnskap-blir-tilsidesatt-bagatellisert-og-til-tider-latterliggjort>
28.01.2020 > Amund Trellevik

SAMETINGSPRESIDENTEN: «URFOLKSKUNNSKAP BLIR TILSIDESATT, BAGATELLISERT OG TIL TIDER LATTERLIGGJORT»

Kunnskap skal være forutsetningen for utvikling av Arktis. Men hvilken kunnskap? Flere kontroversielle utbyggingssaker i Norge viser at kunnskapen også brukes selektivt for å oppnå bestemte politiske mål, sier sametingspresident Aili Keskitalo.

– Jeg er her for å fortelle at det ikke bare er akademisk kunnskap som må være grunnlaget for utviklingen i nord. Vi må også ta hensyn til den kunnskapen som allerede eksisterer her. Den er utviklet gjennom hundrevis av år med oppsamlede observasjoner, sier sametingspresident Aili Keskitalo til High North News.

Slagordet for den arktiske konferansen Arctic Frontiers i Tromsø denne uken er «The power of knowledge», eller på norsk: Kraften i kunnskap.

Gjennomgangsmelodien i konferanseprogrammet og blant inviterte forelesere, forskere, politikere og andre beslutningstakere er at kunnskap og forskning må være selve bærebjelken for utvikling av de arktiske områdene, både på land og til havs.

Lite kunnskap om kunnskapen

I sin åpningstale minnet Keskitalo om at kunnskap om Arktis ikke er noe man bare leser eller måler seg til. Kunnskap om arktiske forhold som har gått i arv blant nordlige urfolk gjennom hundrevis av år, og som ligger som en forutsetning for hvordan mennesker i nord har levd i noen av verdens hardeste klimatiske områder.

Keskitalo brukte det nordsamiske ordet árbediehtu, samisk kunnskap, for å understreke at urfolk i nord besitter avansert, dyptgående og nødvendig kunnskap om denne deler av verden.

– Dette er avansert kunnskap. Du overlever ikke i arktiske strøk om ikke har kunnskap og vet hvordan den skal brukes. Árbediehtu, altså samisk kunnskap, blir noen ganger blir referert til som tradisjonell kunnskap. Men akkurat dette med tradisjonell kunnskap virker statisk. Jeg mener at den kunnskapen urfolk i nord besitter er dynamisk kunnskap som gjør at vi har vært tilpasningsdyktige over tid, og skal være det også framover, sier Keskitalo,. Hun legger til:

– Samisk kunnskap må også være en del av grunnlaget for planlegging av utviklingen i nord.

– Blir det gjort i dag?

– Ikke i stor nok grad, dessverre.

– Hvorfor ikke det?

– Ja, det kan jo være en blanding av en viss arroganse fra akademiske miljøer, at man ikke anser den kunnskapen som å ha like stor status som den tradisjonelle, akademiske kunnskapen. Men det kan også dreie seg om en blindhet; man ser bare det man er opplært til å se. Og det at vi bor her og vi har levd i en symbiose med naturen i nord er kanskje ikke helt åpenbart om man kjenner til urfolkskulturer i Arktis.

– Gjør plass rundt bordet

Tradisjonelt er det såkalt vestlig vitenskap og forskning som vektlegges av beslutningstakerne, sier Christina Henriksen, nestleder i Samerådet og politiker for Norske samers riksforbund. Hun mener den tradisjonelle kunnskapen må anerkjennes. Et sted å starte kan være i høyere utdanning, mener hun.

– Samtidig i Arktisk råd at tradisjonell kunnskap i større grad sees i sammenheng med den såkalte tradisjonelle vestlige vitenskapen. Men disse kommer noen ganger i konflikt med hverandre, sier Henriksen, og har et råd til beslutningstakere nasjonalt og internasjonalt.

– Gjør plass rundt bordet. Ta oss på alvor. Utfordringen er ofte at vi får være med til en viss grad. Deretter avfeies den samiske kunnskapen dersom det ikke passer inn.

«Kamp om hegemoni og makt»

Sametingspresident Keskitalo viser til vedtaket om tillatelse til å åpne for kobbergruvedrift i Kvalsund kommune i Finnmark som et eksempel der samiske kunnskaper om naturen er blitt tilsidesatt.

Selskapet Nussir fikk i fjor driftskonsesjon av regjeringen til å hente ut kobber i det som er beite- og trekkområder for rein. Saken er kontroversiell, spesielt siden gruveavfallet fra driften skal deponeres

på bunnen av Repparfjorden. Saken har gått runder i statlige organer i mer enn ti år før endelig konsesjon ble gitt for et år siden.

– En av de største konfliktsakene i norsk del av Sápmi de siste årene, er åpning av kobbergruven Nussir i Kvalsund. Hva tenker du om kunnskapen som er lagt til grunn for avgjørelsen for å åpne den gruva?

– Det bekymrer meg. Jeg registrerer at det er veldig forskjellig utgangspunkt fra de tradisjonelle fagmiljøene. Havforskningsinstituttet har vært veldig tydelige på det de mener er konsekvensene av dumping av gruveavfall i Repparfjorden. Så er det andre fagmiljøer som mener at dette ikke er et like stort problem.

– Er dette et eksempel på at man bruker kunnskapen selektivt?

– Ja, helt åpenbart. Og da tenker jeg spesielt på den tradisjonelle kunnskapen som reindriftsutøvere i området har. De vet, og de har observert konsekvensene av tidligere gruvedrift. De vet hvordan reinen oppfører seg og reagerer på forstyrrelser over tid. Men deres innvendinger er bare blitt feid bort. Og det er et eksempel på at den kunnskapen som de har, ikke blir ansett for å være noe grunnlag for å ta beslutninger. Den blir tilsidesatt og bagatellisert og til tider latterliggjort.

– Hvorfor skjer dette?

– Dette er en kamp om ressurser og det er en kamp om hegemoni og makt. Og da er det vel slik at man noen ganger tar lettvinne løsninger for å få kortsiktige resultat.

– Opplever du at det er fint å snakke om viktighet av kunnskap i utviklingen, men når alt kommer til alt er det andre forhold som bestemmer?

– Ja, det vil ikke være første gang at man foretrekker å presentere glansbilder av det som skjer her i nord. Det er en del av vår historie. Men saken om Nussir-gruva er sånn sett et sannhetens øyeblikk.

– På hvilken måte?

– Det viser jo sannheten om norsk ressurspolitikk i samiske områder, sier Keskitalo.

På fjellet, skogen og vidda

Den tradisjonelle samiske kunnskapen brukes hver dag på fjellet, på vidda og i skogen av reindriftsutøvere. Slik den har vært i uminnelige tider og denne kunnskapen utvikles, sier Anders Oskal, leder for internasjonalt reindriftssenter i Kautokeino.

– Når man forvalter et Arktis i sterk endring, har det vært en tradisjon i Norge at man gjør det utelukkende basert på naturvitenskapelig forskning. Det er jo slik at det representerer en del av bildet. Men for å forstå endringene og hvordan man skal forholde seg til dem på en fornuftig måte, må vi ta i bruk all kunnskap, sier Oskal.

Han viser til at det bare i den nordsamiske dialekten som snakkes i Kautokeino finnes 318 begreper og termer for snø.

– Hva sier tallet 318? Kanskje ikke så mye. Men om du setter alle disse snøtermene opp på et ark, så vil du få en større forståelse for hvor dyp og avansert denne kunnskapen som reindriftsfolket i nord har. Noen av disse termene er så kompliserte at det tar en hel A4-side å forklare dem på engelsk, sier Oskal.

– Dette er systematisk kunnskap. Vi har ikke funnet på disse 318 begrepene om snø fordi vi kjeda oss. Vi har denne kunnskapen fordi vi trenger dem for å mestre de naturomgivelsene som vi lever i. Det vil også si at reindriftsfolket har kunnskap som ingen andre har. Det finnes ingen forskere i verden som har denne dype kunnskapen.

[Вернуться к списку публикаций](#)

<https://www.adressa.no/meninger/ordetfritt/2020/01/28/Elbilen-klimaet-og-fordeling-20925396.ece> > 28.01.2020 19:04 > -- Anders Skonhoft Trondheim

ELBILEN, KLIMAET OG FORDELING

Adresseavisen skriver i begynnelsen av januar om det økende elbilsalget og salgstopp for Teslas nye modell, og avisen mener at det blir et godt nytt år for Tesla-hat. Men motstanden mot Tesla har nok mer å gjøre med rettferdighetsfølelse, og misnøye med sløsing av offentlige midler.

Spørsmålet om Tesla og elbil versus konvensjonell bil og synet på elbil-politikken dreier seg om mange ting. Det er spørsmål om fordeling, om skatter og kostnader for fellesskapet. Og det er spørsmål om miljø- og klimaeffekten av elbilen versus diesel- og bensinbilen (fossilbilen).

I en nokså ny analyse fra Statistisk Sentralbyrå (SSB) om bilbruk og fordeling, vises det at 16 prosent av den rikeste fjerdeparten av husholdningene hadde elbil, mens kun 0,6 prosent av fjerdeparten med lavest inntekt hadde elbil. Det samme mønsteret viser seg også når det gjelder kjøpet av nye biler.

Kjøreprivilegier for elbilen og subsidiering, Tesla spesielt, er derfor først og fremst en gave for de rikeste. Basert på tall fra nasjonalbudsjettet og andre offentlige kilder er det mulig å anslå kostnadene ved elbilpolitikken. De viktigste postene dreier seg om fritak for moms- og engangsavgift, redusert årsavgift, fritak for veibruksavgift og tap av bompenger og parkeringsavgifter. Beregninger viser at dette utgjorde over 12 000 kroner per elbil i 2018.

Hovedargumentet for den omfattende elbil-støtten er miljø- og klimaeffekten. Men beregninger viser en beskjeden gevinst, og klimagevinsten ved kjøringen av de 170 000 norske elbilene i 2018 var kun litt over 200 000 tonn CO₂. Dette utgjorde fire promille av det totale norske klimagassutslippet dette året.

Dette tallet omfatter kun kjøreeffekten. Hvis vi også tar hensyn til produksjonseffekten, energi- og klimagassforbruk knyttet til selve produksjonen av bilene, er klimaeffekten enda lavere. Grunnen er at mange elbileiere har elbilen som tillegg til fossilbilen. Tallene fra SSB viser at i 2018 hadde 64 prosent av samtlige husholdninger med elbil også en fossilbil i tillegg.

Både av fordelingshensyn, kostnader og klima- og miljøhensyn er det all grunn til å stille spørsmål ved elbilen. Og særlig er den grunn til å sette spørsmålsteget ved at fellesskapet skal støtte den rikeste delen av befolkningen med hundretusener av kroner per bil for å kjøpe Tesla.

Flere elbiler og lavere drivstoffkostnader vil gi økt privatbilisme. Men mer privatbilisme og flere biler kan ikke være forenlig med en framtid med mindre klimaavtrykk. Og her er det slik at en stor del av klimaavtrykket ikke kommer i Norge, men i de land hvor bilene og råvarene til bilene produseres.

[Вернуться к списку публикаций](#)

<https://www.tv2.no/a/11161447/> > 30.01.2020 > --Vilde Brandtzæg Clausen

FLERE MILJØBRUDD PÅ EQUINORS PLATTFORMER

Equinors oljeplattformer får refs fra Miljødirektoratet, som nå har bedt om et møte med konsernledelsen.

Førrige fredag fikk Tina Bru (H) nøkkelen som ny statsråd for olje- og energidepartementet.

Tidligere statsråd Sylvi Listhaug (Frp) overværet åpningen av den nye oljeplattformen Johan Sverdrup i januar, og uttalte flere ganger hvilken klimagevinst verden får av Norges oljeproduksjon. Miljødirektoratet har derimot avdekket flere avvik og brudd på miljøregelverket ved Equinors plattformer. Noen av bruddene har pågått over flere år.

– Vi ser at Equinor gjentatte ganger bryter reglene, og de retter ikke opp selv om de sier de skal gjøre det. Derfor har vi nå innkalt konsernledelsen til et møte. Vi synes dette er for dårlig, sier avdelingsleder Bjørn Bjørnstad på avdelingen for tilsyn og areal i Miljødepartementet.

– Helt andre forventninger

Bjørnstad forteller at det hører til sjeldenhetene at Miljødirektoratet ber om et møte med konsernledelsen i Equinor.

– Equinor er en av de største og mest profesjonelle aktørene i norsk industri, og vi har helt andre forventninger enn det de har klart å levere de siste par årene, sier Bjørnstad.

Han forteller at de vil be konsernledelsen om å redegjøre for hvordan de skal bedre situasjonen under møtet på fredag, og hvordan Equinor skal ta risiko for helse og miljø mer på alvor.

– Nå er det viktig å høre på hva Equinor har å si, og hvordan de vil jobbe for å ta ta regelverket for ytre miljø mer på alvor.

Utslipp av kjemikalier

I et brev fra Miljødirektoratet til Equinor, vises det blant annet til at plattform Troll B har hatt utslipp av kjemikalier i svart kategori fra sjøvannspumpe som de ikke har tillatelse til.

Equinor ble sammen med en rekke andre operatører varslet om dette allerede i 2017.

– De bruker disse kjemikalierne, og har ikke tillatelse til dette, sier Bjørnstad.

Han forteller at kjemikalier kategoriseres etter grønn, gul, rød og svart kategori, hvor svart er de mest problematiske stoffene.

– Ser ikke bevissthet

Kategoriseringen av kjemikalier er basert på hva som er nedbrytbart i naturen, giftighet i naturen og hva som samles opp i dyr og levende organismer.

– Vi ser ikke at Equinor har hatt tilstrekkelig bevissthet rundt bruken av tetningsolje i sjøvannspumper. Det betyr at de har ikke den aktsomheten vi mener de må ha, sier Bjørnstad.

Equinor sier på sin side at tillatelsene for utslipp på Troll B er sortert ut, og at de har den nødvendige utslippstillatelsen på plass.

– Vi har ikke noe utestående her i den dialogen vi har med direktoratet om dette, sier kommunikasjonssjef Morten Eek til TV 2.

Forebyggende tenkning

I brevet vises det også til alvorlige brudd regelverket på oljeraffineriet Mongstad, som handler om påvisningssystem for lekkasjer på anlegg med innhold av fluorholdige klimagasser.

– Hvis fluorgassene slipper ut i atmosfæren, så betyr det en betydelig økning av klimagassutslipp.

Når Equinor ikke har god nok kontroll, så betyr det at sjansen for ulovlig utslipp er større, sier

Han understreker at bruddet på regelverket ikke vil si at de nødvendigvis har hatt utslipp, men at det er veldig viktig at industrien i Norge tenker forebyggende.

– Når de har et så dårlig kontrollsystem kan det være de ikke har kontroll på utslippene av disse gassene. Det er ulovlig rett og slett, sier han.

Forslag til forbedringer

Kommunikasjonssjef Morten Eek i Equinor sier til TV 2 at han mener de etterlever regelverk og retningslinjer godt, og at de følger opp der de skal forbedre seg.

– Men jeg må erkjenne at vi i enkelte tilfeller ikke alltid har vært gode nok til å dokumentere at det vi utbedrer er gjennomført, eller at det er forhold som er utestående som er kvittert ut som ferdig, sier Eek.

Han sier de kommer til å gjennomgå dette i møtet, i tillegg til at Equinor har en del forslag til forbedringer som de ønsker å drøfte med Miljødirektoratet.

– Har kontroll

Equinor har blant annet fått refs det manglende påvisningssystemet for lekkasjer på Mongstad, men mener at de har kontroll.

– Vi har en pågående dialog med direktoratet om veien videre. Vi møter i dag krav til automatisk lekkasjedeteksjon, og så er det noen detaljer vi skal jobbe videre med, sier han og fortsetter:

– Det mener vi bestemt vi skal finne løsninger på i en avklaring med direktoratet.

Miljødirektoratet sier de ikke ser at Equinor jobber aktivt med å forhindre og begrense utslipp til naturen. Olje- og gasselskapet mener de fleste forholdene er tema som er bragt til orden, eller er i en god prosess til å bli løst.

– Gjennomgående driver vi som ansvarlig operatør anleggene våre i tråd med krav som settes til oss. Der det er behov for oppfølging av forhold fra vår side, ser vi fram til videre gjennomgang med direktoratet, sier Eek.

[Вернуться к списку публикаций](#)

<https://saltenposten.no/dodelige-vindmoller/19.23810> > 02.02.2020 > -- Torfinn Zakariassen

DØDELIGE VINDMØLLER

I de siste år har det vært satset voldsomt på vindkraft. Det har vokst opp slike vindmølleparker mange steder i Norge. Hittil har kraftselskapene hatt hvetebrødsdager, men nå setter folket foten ned. Flere og flere ser galskapen og ødeleggelsene i jomfruelig natur, for noen lusne kroner i en slunke kommunekasse.

Så langt er ikke vindkraft økonomisk bærekraftig. Enova og forbrukerne subsidierer kraftselskapene. Egentlig finnes det ikke noen god forskning på langtidsvirkning for miljøet i og omkring disse parkene. Vi vet ganske mye om at ørner og andre fugler blir lemlestet og drept av vingene. Periferihastigheten ligger omtrent på 180 km/t og omkretsen på de største er cirka 250 meter.

Med en slik periferihastighet, opp mot 50 meter i sekundet, har ikke fuglene mulighet til å komme unna.

Andre konsekvenser som er langsiktige vil en først se om mange år. Det er sannsynlig at støyen har innvirkning på faunaen både i og utenfor disse parkene.

Hvor mye insekter som stryker med finnes det ingen statistikk på, men det er kjent at mengden insekter av alle arter er radikalt redusert. Ingen har noen god forklaring på dette.

Så er det da også slik at utenlandske selskaper investerer sterkt i vindmølleparker i Norge, med minimalt skattetrykk fra den norske stat.

Inntil nå finnes det opp mot 40 slike parker i Norge. Det er planlagt at det skal stå ferdigbygd 30 nye slike parker i løpet av 2021.

Klima-argumentet er brukt til det kjedsommelige av tilhengere av vindkraft. Det er altså greit å ødelegge norsk natur for et bedre klima. Konsekvensene enda mer ødeleggende. Klimaet blir ikke bedre av vindmøller.

Vindkraft i dag utgjør under to prosent av kraftproduksjonen i Norge.

Norge har overskudd på kraft. Allikevel er iveren etter å bygge nye vindmølleparker svært sterk hos kraftselskapene. En kan jo stille spørsmålet om målsettingen er utelukkende økonomisk gevinst. Er det virkelig sånn at profitten hentes ut ved salg til utenlandske selskaper på bekostning av norske skattebetalere. Store uberørte naturområder desimeres utelukkende for å tjene mer penger.

Som om ikke dette er nok, planlegges det en nye kabler til andre land i Europa. Utelukkende for å selge mer billig strøm ut av landet. Kostnadene må også her dekkes inn av norske skattebetalere. Protestene omkring i landet har fått politikerne til å tenke seg om to ganger. Det snakkes om å legge vindmølleparker ut i havet, hvor de ikke er synlig fra land. For sjøfugl bestandene vil dette være katastrofe.

Hvordan de skal unngå å desimere bestandene av sjøfugl er det ingen som kan svare på.

I 2022 starter utbyggingen av vindmølleparken Hywind Tampen. Parken skal forsyne oljeplattformer med strøm. Estimert CO₂-reduksjon er 200.000 tonn. Kostnadsrammen er fem milliarder. Utbyggere er Equinor. Også her går Enova inn med 2,3 milliarder av skattebetalernes penger.

Intensjonen er vel og bra, konsekvensene kan bli katastrofale.

Konsekvensutredningen er gjennomført i regi av Equinor. Utredningen tegner et glansbilde hvor konsekvensene i alle tilfeller er minimale. De som har utført denne utredningen er enten betalt for å holde kjeft, eller aldri vært ute av kontoret. I hvert fall aldri vært ute i åpent hav.

I tillegg har de støttet seg på danske utredninger for vindmøller inntil, eller på land.

Man har tegnet et bilde av at sjøfugl vil trekke og vike unna parken, og at kollisjoner med rotorbladene vil være minimale. Og ikke minst at fugletrekk vil komme gjennom korridorene mellom møllene. Det er ikke tatt høyde for at fugleflokker også flyr i tåke og mørke.

Utredningen antar at fuglene ikke vil hekke på, eller benytte tårnene som sitteplass. Fordi det ikke skjedde i Danmark.

Faktum er at det ikke er andre plasser å sitte eller hekke i mange mils omkrets. Altså vil parken ende opp som koloni av sjøfugl med ekstrem høy dødelighet på grunn av kollisjoner med rotorbladene.

Det er heller ikke vurdert hva som skjer når en av de virkelig store sildestimene kommer inn i området. Tusenvis av sjøfugler vil trekke til, og hundrevis vil lemlestes og omkomme.

Andre konsekvenser som påvirker miljø i havet, havdyr og fisk vet man ingenting om, men antar at det vil gå bra. For fiskerier er det svært negativt, da parkene bygges på relativt grunt vann. Altså på fiskebankene.

Rapporter eller utredninger under drift av slike vindmølleparker har jeg ikke funnet på nettet. De er ikke ønsket, og derfor finnes det ikke.

Hywind bygges 210 kilometr fra Runde. Mange fugler flyr mye lenger for å finne mat.

Slike utbygginger vil komme også i Nordnorge. Om få år vil ytre kystlinje bli en skog av vindmøller.

Konsekvenser - ødeleggende, tenk selv.

Torfinn Zakariassen er oppvokst på Strøksnes og er 65 år. Han er Ingeniør og jobber som byggeleder i Kystverket. Han bor i Hauan, er gift med Anne og har to voksne barn og tre barnebarn. Han trives best ved et fjellvann en fin sommerdag. Han har skrevet to bøker "Hulejæsene i Horndalen" og "NI LIV og full av faen".

[Вернуться к списку публикаций](#)

[nilu.no](#) > 02.02.2020 > --

THE ARCTIC TO BE SAVED USING KNOWLEDGE AS TOOL. OR? / GROUNDBREAKING RESEARCH

This week, Arctic Frontiers – Norway’s largest High North conference – gathered participants from nearly 40 countries in Tromsø, Norway. That has left its mark on the columns of High North News too, of course.

And the Arctic dilemmas were lining up even when the conference opened last Monday.

The opening panel consisted of amongst others Australian Bobo Lo, who argues that it takes new mechanisms to manage climate changes. He even launched the idea of nothing short of a new Arctic treaty.

“There is no doubt that climate challenges need an international solution. Reducing climate gas emissions in Australia would for instance have significant importance for ice melting in the Arctic, however, no one in their right mind would seriously believe that it be possible to manage political developments in Australia through supranationalism”, he writes in his op-ed “The Arctic and Its Good Helpers”.

Selective concept of knowledge?

Knowledge comes, but wisdom stays, said the English poet Alfred Tennyson.

“The Power of Knowledge” was the slogan of the 14th Arctic Frontiers. But what kind of knowledge do we warrant for the future and sustainable development that we want here in the High North? And could it be that we already possess knowledge we do not use?

In her opening speech, Sami Parliament President Ailo Keskitalo reminded the audience that knowledge about the Arctic is not just something you can read or measure to acquire. That knowledge about Arctic conditions have been inherited through generations of northern indigenous people for centuries and constitute a precondition for how people of the north have been able to live and survive in one of the harshest climate areas on earth. She argues that a series of controversial development issues, such as the Nussir case, prove that Norway uses the concept of knowledge very selectively and in order to reach certain political goals: “Indigenous people’s knowledge is set aside, minimized and at times ridiculed”, she says in an interview with High North News.

Historic ruling in Sweden

In Sweden, Girjas Sami village has had every reason to celebrate this week. For more than a decade, a court case has been ongoing between Girjas Sami village and the Swedish state. The core of the dispute is the question about whether the Sami reindeer herding district or the Swedish state has the right to govern hunting and fishing rights in the area. The Swedish Supreme Court on Thursday 23 January ruled that the Girjas Sami village holds exclusive rights to decide who gets to hunt and fish within its management boundaries.

Following the ruling, there has been a question about what significance the decision of the Swedish Supreme Court may have in other parts of Sapmi. Øyvind Ravna, Professor of Law at the University of Tromsø refers to the ruling as groundbreaking and historic, and believes it may have impact on Norwegian court rulings too.

Groundbreaking research

Scientists have long struggled to find a complete explanation as to why temperatures in the Arctic increase twice as fast as in the rest of the world. The increasing temperatures have led to a dramatic reduction in sea ice levels for the past two decades. A recent study published in the journal Nature Climate Change last week concludes that ozone depleting substances (ODS) such as e.g. chlorofluorocarbons (CFC) may be responsible for up to half the temperature increase observed in the Arctic from 1955-2005.

Another study, this one from the International Council on Clean Transportation (ICCT) concludes that the use of liquefied natural gas (LNG) in international shipping, an allegedly cleaner alternative to traditional heavy-fuel oil and distilled fuels, may actually lead to more greenhouse gas emissions than previously assumed. “Given this, it is fair to question continued investments in LNG infrastructure on ships and on shore, as these could make it harder to transition to low- and zero-carbon fuels in the future”, the scientists behind the report write.

[Вернуться к списку публикаций](#)

https://www.driva.no/_incoming/2020/02/02/Giftdeponi-p%C3%A5-Raudsand-20982185.ece > 02.02.2020 > Otto Winter-Hjelm

GIFTDEPONI PÅ RAUDSAND?

Å legge Nord-Europas største giftdeponi til Raudsand i Molde kommune, der mulig forurensing av fjorden med farlige gifter først og fremst vil gå ut over nabokommunene, er ett høyst usikkert prosjekt. Det er snakk om industriell gift bestående av kreftfremkallende og teratogene stoffer (skadelig for arvestoffet) i en enorm mengde- 1 million tonn i året, bl.a. arsen(arsenikk),bly og kvikksølv. Hvor mye miljøgifter tåler helsa vår? Det er ett uavklart spørsmål. Grenseverdiene for miljøgifter er lavere i EU enn i Norge og settes lavere ettersom kunnskapen øker. Spesielt er fosteret følsomt for miljøgifter. Føre var prinsippet bør gjelde.

Vi må ha fokus på våre barn.

Det er umulig å sikre at området og fjorden ikke blir forurenset av giften. Det er fortsatt ikke ryddet opp i over 20 år gamle miljøsynder på Raudsand og i Sunndals/Tingvollfjorden. Det er uvisst hvilke typer avfall som har vært dumpet i grunnen og i fjorden opp gjennom årene. Det er stor fare for lekkasje til fjorden, og blanding av nytt og gammelt avfall er uvisst hvordan vil virke sammen. Det er mye nedbør i vårt område. Fjellet på Raudsand er ustabil med sprekkdannelser og uegnet som giftdeponi av farlig uorganisk avfall. Giften burde vært lagret tørt, i alle fall ikke i ett dårlig egnet fjell. Om giftdeponiet på Raudsand blir vedtatt er det fare for at Moldes gode omdømme vil bli ødelagt for all framtid.

Gifttransporten til Molde kommune er hovedsakelig tenkt via sjøveien . Men det er helt urealistisk å bygge en kai på Raudsand. Fjellet går bratt i sjøen på 170meters dyp. De fremste eksperter i Norge har kun erfaring med å bygge en lignende fylling på 70 meters dyp. Og får man til å lage en fylling på 170 meters dyp og den løsner (den er som en kjegle opp/ ned) vil det kunne utløse en flodbølge. Ved dumping av stein i sjøen, det er snakk om 5 millioner tonn stein , vil også farlige bunnsedimenter bli virvlet opp.Sjøbunnen er sterkt forurenset. Hvis giften ikke kan fraktes langs hele kysten fra Østlandet og Nord Europa til Molde/ Rausand, kan det bli snakk om flere titalls trailerlaster daglig langs veien. Det er skremmende.

Man kan ikke tenke på arbeidsplasser man kan få (kanskje opp til 50-70) for enhver pris. Man må også tenke på arbeidsplassene man mister. Og man må tenke på nabokommunene. Sjømat Norge med 650 medlemsbedrifter mener det er galt å ofre Sunndalsfjorden. Det er 50 arbeidsplasser tilknyttet akvakulturnæringa i fjorden. I fjordområdet ligger noen av verdens beste stamfisklokasjoner som danner basis for genmateriale for store deler av den globale lakseproduksjonen. Dette er noe av Norges arvesølv.

Dette er noen av argumentene mot et giftdeponi i Molde kommune som jeg håper vil bli lagt vekt på i Molde kommunestyre.

[Вернуться к списку публикаций](#)

<https://fiskeribladet.no/nyheter/?artikkel=71346> > 06.02.2020 > --

VINDMØLLER KAN ENDRE LIVET I HAVET PÅ GODT OG VONDT

Utbygginga av vindmøller kan skade korallar og fisk som lever på havbotnen. Sprenging under utbygging og støy frå vindmøllene kan skremme, men møllene kan også fungere som kunstige rev. Havforskningsinstituttet (HI) etterlyser no ein større kunnskap om effektane på miljø og økosystem i havet.

- Så langt har det vore forska lite på dette, og det er mykje vi ikkje veit. Det er difor stort behov for langvarige studiar av havmiljøet før, under og etter at det blir etablert havvind, seier forskarane Karen de Jong og Henning Steen, i ein artikkel på instituttets nettsider.

Havvind

Det første vindkraftanlegget til havs vart etablert utanfor Danmark allereie i 1991.

I dag finst de både i Amerika, Europa og Asia, og stadig fleire er under planlegging - også i norske farvatn.

Havvind står i dag for 0,3 prosent av den globale straumproduksjonen, men er i rask vekst.

Det internasjonale energibyrået (IEA) spår ein årleg vekst for havvind på 13 prosent i årene framover.

Med ny politikk og teknologi kan elkapasiteten frå havvind bli femtendoblet innan 2040.

Equinor etablerte verdas første flytande havvindpark i Storbritannia i 2019, og planlegg Noregs første havvindpark på Tampen i Nordsjøen.

Hausten 2019 la regjeringa fram høyringsforslag om opning av tre norske havområde for utbygging av havvind.

Flytande turbinar

Vindmøller til havs har så langt mest blitt monterte fast på havbotnen. I framtida blir flytande turbinar vanlegare, men også desse treng forankringar. Utbygginga kan skada flora og fauna på havbotnen, blant anna korallar og fiskeartar som lever og gyter der, meiner forskarane.

- Éin slik art er lodde, som legg egg i sand og grus på botnen. Lodda er viktig i næringskjeda i havet, og er frå før under press. Omsynet til lodda bidrog til at HI i 2019 rådde frå å opna eit område i Barentshavet for havvind, seier dei.

Også tobis, ein av artane vi fiskar mest av i Nordsjøen, lever og gyter på sandbotn og kan bli påverka av vindparkutbygging.

Sprenging skremmer

Sprengingsarbeidet under utbygging av vindparker kan også skremme fisk og andre dyr i eit større område rundt sjølve installasjonane. På same måten som seismikkskyting som blir brukt under oljeleiting, bør ein difor unngå sprenging i område og tidsrom når det føregår gyting.

Det er også mogleg å førebyggja miljøforstyrning frå sprenging ved å laga luftbobler i sjøen som dempar støyen. Såkalla boblegardin er eit krav i fleire andre land, og havforskarane rår til at det bør brukast i Noreg òg.

Forstyrrende bakgrunnsstøy

Sprenging lagar høg lyd, men berre i korte periodar. Når vindturbinane først er i drift, lagar dei derimot låg, men samanhengande støy så lenge rotorblada går rundt. Denne bakgrunnsstøyen kan forstyrre kommunikasjonen mellom dei marine artane, meiner dei.

- Men vi treng fleire målingar frå havvindanlegg for å kartlegge støynivå og berekne kor mykje av området kan bli påverka, seier Karen de Jong.

Ho har tidlegare studert i laboratorium korleis låg, jamn støy påverkar paringa til bergkutlingen, ein liten fisk som brukar lyd under paring omtrent som torsken. Bergkutling-hannane brukar både «song» og «dans» for å tiltrekke seg hoer - men når songen blir forstyrret av støy, ser hoene mest på danserørslene. Det er også færre par som gyter. Dette kan over tid påverka utviklinga til arten.

Tiltrekkande rev

Turbinane, eller forankringane for flytande turbinar, er ikkje berre stengsler i sjøen. Dei fungerer også som kunstige rev der det kan veksa algar og skjel, som igjen tiltrekkjer seg fisk og andre dyr. I opne havområde med blaut botn kan dei bidra til å auke det biologiske mangfaldet, påpeikar forskarane.

Dette er grunnen til at kunstige rev er blitt plasserte ut i sjøen mange stader. Ein studie av kunstige rev utanfor kysten av California konkluderte med at dei er blant dei mest produktive habitata i verda.

-Men turbinfundament og forankringar kan også fungere som springbrett for framande artar, slik at dei kan spreie seg til nye område der dei ikkje naturleg høyrer heime, seier Henning Steen.

Vern mot fiske

Vindmølleparkar hindrar mange typar fiske. Det er sjølvsagt dumt for fiskarane, men bra for fiskebestandane Fiskarlaget føler seg ført bak lyset av Equinor

som får ei «frisone» og kan byggja seg opp. Slike fysisk avgrensa frisoner, kombinert med kunstig rev-effekten, kan difor ha positive ringverknader for økosystema.

Ein fersk gjennomgang av forskinga konkluderte med at mange fiskeartar finst i større mengder innanfor vindmølleparkar enn i havområda utanfor.

- Men det er enno ikkje mogleg å seie om det berre er snakk om lokal tiltrekking, eller om det gir ein positiv verknad for bestanden, seier Karen de Jong.

Minska klimaendringar?

Viss fornybar energi frå havvindmøller erstattar fossil energi frå kol, olje og gass, kan det bidra til å redusera utsleppa av klimagassar. Det er i så fall godt nytt, også for havet og dei som lever i det, viser forskarane til.

- Klimaendringane påverkar livet i havet på mange ulike måtar. Varmare hav gjer at mange artar må sjå seg om etter nye beiteområde, slik for eksempel torsk og makrell har flytta seg lenger nord. Høgare CO2-nivå gjer havet surare, og fleire stader lir fisk av oksygenmangel. Havis som smeltar gjer det vanskelegare for artar som lever ved iskanten å finna gyttestader og føde.

- Desse endringane er allereie i gang. Men reduserte klimagassutslepp, for eksempel ved hjelp av vindkraft, kan avgrensa omfanget og dermed berga liv både til lands og til havs, meiner havforskarane Karen de Jong og Henning Steen.

[Вернуться к списку публикаций](#)

<https://forskning.no/arktis-havforskning-klima/hva-skjer-i-barentshavet-om-isen-forsvinner/1631176> > 11.02.2020 > Nancy Bazilchuk

HVA SKJER I BARENTSHAVET OM ISEN FORSVINNER?

Isen i Arktis smelter. Det kan få store konsekvenser for alt fra havstrømmer til mengden fisk på vårt matfat. Prosjektet Arven etter Nansen skal hjelpe oss å forstå bedre hva endringene betyr. Havet rommer en mikroskopisk verden, der hvem som spiser hva kan påvirke resten av økosystemet.

Dette er spesielt viktig og sårbart i Arktis. Nedsmelting av isen kan få konsekvenser for de bittesmå organismene som holder til i og rundt isen.

Hva vil skje når isen er borte store deler av året?

Det skal det store prosjektet Arven etter Nansen forsøke å finne ut av.

Skal studere Barentshavet

Tilbaketrekkingen av isen har gjort både Barentshavet og Polhavet mer og mer tilgjengelig. Forskerne har valgt å konsentrere seg om Barentshavet.

Norske forskere utførte en lignende undersøkelse i Barentshavet i årene 1984 til 1989. Det er gull verdt for å kunne se hvordan økosystemet kan ha endret seg over tid.

Prosjektet har 740 millioner kroner, over 130 forskere fra ulike fagfelt og seks år på seg.

Målet til forskerne er å dokumentere situasjonen slik den er nå – og samtidig forutsi hva som kan skje med de store klimaendringene som er godt i gang.

Spiser mer når vannet er varmere

Biologene Nicole Aberle-Malzahn og Angela Stippkugel ved NTNU er to av forskerne i prosjektet. De studerer små arktiske organismer for å finne ut hva de spiser og hvem som spiser dem.

Om bord i den nye forskningsbåten og isbryteren «Kronprins Haakon», har de reist inn i de stadig mer isfrie nordområdene.

Her samler forskere inn plankton og utfører føringseksperimenter i små tanker ombord på skipet. Hvis Barentshavet blir varmere, vil planktonet få større energibehov og dermed spise mer.

– Hva plankton spiser er sterkt avhengig av temperaturen. Hvor mye og hva de spiser endrer seg med temperaturforandringene, forklarer Aberle-Malzahn.

Isbryter gir mulighet for målinger om vinteren

Livet i havet under mørketida har ikke vært undersøkt mye frem til nå.

– Det har ikke vært så enkelt å forske i dette området på vinterstid, men nå kan vi se hva plankton spiser selv om vinteren, sier Aberle-Malzahn.

Forskerne skal også beregne næringskvaliteten på planktonet som blir spist.

– Om planktonet holder høy kvalitet, gir det gode forhold for vekst og reproduksjon av større dyreplankton. Dette forplanter seg videre til i økosystemene i havet, til for eksempel fisk og hval, forteller Aberle-Malzahn.

Jern og mangan er 3viktig for havets økosystemer

På forskerlaget er også Murat V. Ardelan som er professor i kjemi ved NTNU. Han skal måle konsentrasjonen av ulike metaller i havet.

– Jern er helt nødvendig for mange livsfunksjoner. Uten jern og mangan er ikke fotosyntese mulig, sier han.

Jern og mangan er spesielt viktig i havet fordi disse to metallene er lite løselige i sjøvann, og planteplankton er avhengig av dem for fotosyntesen. Mangan er et livsnødvendig sporgrunnstoff i planter, dyr og mennesker. Alle celler inneholder små mengder mangan, som en nødvendig bestanddel av flere enzymer.

Den tilgjengelige delen av jern i sjøvann sammen med andre næringsstoffer, kan være den avgjørende faktoren som styrer produktiviteten til det marine økosystemet i Arktis.

Se video av forskere på tokt:

Stoffer i havet kommer ofte fra landområder. Spesielt kvikksølv kan frigjøres når permafrosten slipper taket som følge av global oppvarming.

Kvikksølv er utbredt over hele verden og følger luftstrømmen nordover. Dette betyr at kvikksølvet kan flytte seg veldig langt vekk fra utslippskildene. Tungmetall i arktisk kommer fra blant annet kullfyrte kraftverk.

– Selv om bare ti prosent av kvikksølv som frigis skulle nå havet, vil det doble mengden av kvikksølv i havvannet, sier Ardelan.

Forskerne vet en god del om hvordan kvikksølv akkumuleres i de øvre delene av næringskjeden, som fisk, sel og isbjørner.

Med større utslipp av kvikksølv i det marine miljøet, vil de vite mer om hvordan den giftigste formen av kvikksølv, metylkvikksølv, dannes og sirkulerer i de nederste delene av det marine næringskjeden.

Må unngå at prøver forurenes

Men, det er vanskelig å studere metaller i havvann. Dette fordi mengdene er så små.

Jern og andre stoffer som er viktige for livet i havet, er ekstremt lite oppløselig i sjøvann og det er derfor konsentrasjonene er ekstremt lave.

Når forskerne tar prøver må de være nøye med å unngå at redskapen de tar prøver med, ikke forurenses prøvene.

Det betyr at de ikke kan ta prøver med metallobjekter, og utstyret må holdes langt unna metallbåten. Prøvetakingsutstyret er derfor av materialer som teflon eller kevlar, et sterkt materiale av syntetisk polymerfiber .

Forskerne jobber også i et såkalt ultrarent rom i skipet, der en del av laboratoriet er dekket inn av plast og i praksis er en plastboble i romstørrelse. De benytter spesielle heldekkende drakter mot forurensning.

Ardelans gruppe, og spesielt doktorgradskandidat Maria Guadalupe Digernes, studerer også organisk karbon. De undersøker rollen dette spiller i å regulere og kontrollere CO₂ i atmosfæren, og hvordan det organiske karbonet binder opp metaller.

Organisk materiale, både i partikkelform og oppløst, er som en slags bankkonto for karbon, sier Ardelan. Om karbonet forblir lengre i organisk form i havsystemet, betyr det at det lagres i denne banken. Det kan bety at det blir mindre CO₂ i atmosfæren.

Å samle inn data kan også hjelpe forskerne til å forstå hvordan klimaendringene forandrer selve sammensetningen av de ulike delene av havet. En trend som allerede er oppdaget av oseanografer er en tendens til at atlantisk havvann, som er varmt og salt, trenger stadig lengre nord og inn i Arktis, der vannet er kaldere og mindre salt. Denne prosessen kalles atlantifiseringen av Arktis.

– Vannet i Atlanteren har en helt annen kjemi enn arktisk havvann, sier Ardelan.

Studier av livsnødvendige sporstoffer og metaller, giftige metaller og oppløst, organisk karbon i Barentshavet, kan gi forskerne større forståelse for det store bildet, kunnskap om hvordan disse prosessene endrer seg over tid.

– Denne informasjonen bør også gi oss forskere en sjanse til å forutsi muligheter for fremtiden, mener Murat V. Ardelan.

[Вернуться к списку публикаций](#)

<https://forskning.no/forbruk/dette-kan-politikerne-gjore-for-at-vi-blir-bedre-pa-miljo/1625929> > 26.01.2020 > Marte Dæhlen

DETTE KAN POLITIKERNE GJØRE FOR AT VI BLIR BEDRE PÅ MILJØ

Forsker etterlyser konkrete tiltak, for eksempel en lov om at produkter skal kunne repareres.

Norske forbrukere er blant de mest forurensende i verden. Hvordan kan vi bidra til det grønne skiftet? Og er det egentlig vårt ansvar?

Denne uken møttes forskere, politikere, byråkrater og interesseorganisasjoner i regi av OsloMet for å snakke om miljøvennlig forbruk.

En ny Stortingsmelding om fremtidens forbrukere er nemlig til behandling, og vi har gått med på nye klimamål for 2030 og 2050, etter at målene for 2020 ikke ble nådd.

Hvordan kan vi som forbrukere bidra til det grønne skiftet, og hvem har ansvaret for at vi skal bli mer miljøvennlige?

– Det er naivt å tro at vi skal få til en hurtig omstilling dersom vi skal vente på at forbrukerne og markedene skal gjøre det frivillig, sier Torvald Tangeland, forbruksforsker ved OsloMet.

Mange villige forbrukere

Tangeland mener at politikerne må gjøre det det enklere for oss å være miljøvennlige. Og det er han ikke alene om å mene. Resten av panelet, som kom fra Forbrukerrådet, Forbrukertilsynet, handels- og tjenestenæringen Virke og Fremtiden i våre hender, var også enige: Politikerne må mer på banen. Tangeland har forsket på norske forbrukere og hvor villige vi er til å spise mindre kjøtt, kjøpe færre klær, kjøre mindre bil og fly, og bruke mindre strøm.

Og de fleste av oss ønsker å være miljøvennlige. Det viser også ny forskning fra CICERO.

Men forskningen viser også at vi er mindre villige til å gi avkall på ting jo mer konkrete de er. Vi er for eksempel enige i at vi må forby miljøskadelige varer og tjenester generelt, men vi er mindre villige til å gi avkall på bilene våre, når vi blir spurt om det.

Torvald Tangeland presenterte forskningen sin på frokostmøtet denne uken.

Torvald Tangeland presenterte forskningen sin på frokostmøtet denne uken. (Foto: Kjersti Lassen, OsloMet)

Konkrete forslag til politikerne

Forbruket vårt er i dag 50 prosent høyere enn for 20 år siden. Det gjelder alt fra mat og klær til reiser, bil og bolig.

Skal det vi gjør ha noen virkning må vi både tenke og handle annerledes. Det holder ikke å kjøpe mer miljøvennlige produkter som klær merket «bærekraftig», strøm som er «grønn» eller biler som kjører på strøm, ifølge Elisabeth Lier Haugseth, direktør for Forbrukertilsynet, som også deltok på møtet denne uken.

Vi må rett og slett kjøpe færre ting.

Og det er her Tangeland mener vi ikke kan vente på forbrukerne. For hvem ønsker vel å kjøpe færre ting? Selv om vi sier at vi gjerne vil være mer miljøvennlige, er det noe annet hva vi faktisk gjør.

Politikerne har mulighet til å regulere forbruket vårt gjennom lover og regler, og Tangeland har flere konkrete forslag. De kan:

Legge høyere avgifter på produkter med høye belastninger på klima og miljø.

Forby produkter som kan dokumenteres å skade klima og miljø.

Krav om at produkter blir produsert slik at de kan repareres. Slitedeler må kunne byttes. Det må for eksempel bli et krav om at det er være mulig å skifte ut batterier i forbrukselektronikk.

Endre på reklamasjonsreglene slik at det vil være en mangel ved et produkt dersom det ikke lar seg reparere.

Krav til at produkters programvare kan oppdateres på internett.

Vaskemaskiner det går an å reparere

Et av forslagene til Tangeland er å kreve at produkter skal kunne repareres.

Ta vaskemaskinen, for eksempel. Når den går i stykker, er det ofte billiger og enklere å kjøpe ny enn å reparere.

Da mener Tangeland at en ny vaskemaskin må være dyrere, reparasjoner billigere og verksteder mer tilgjengelige enn de er nå.

Et annet eksempel er høretelefoner uten utbyttbare batterier. De har kort levetid og må kastes etter at batteriene går ut. For å hindre folk i å kjøpe dem, må politikerne forby butikkene å selge dem.

– Det viktigste politikerne kan gjøre er å være modige og tenke lenger enn til neste valg, sier Tangeland.

Utslipp ikke bare i Norge

Når vi beregner utslippene for norske forbrukere, mener Tangeland det også er viktig å se på hva vi bidrar til av utslipp andre steder.

– For å nå 2030 og 2050 målene om reduksjon i klimagassutslippene globalt, må politikerne ta innover seg at man ikke bare kan ta hensyn til utslipp fra eget territorium.

– Det store volumet av produkter vi forbruker i Norge er produsert andre steder i verden. Det medfører for eksempel til at Kina har fått økte utslipp, mens Norge og EU har hatt reduksjon som en konsekvens av at vi har eksportert produksjonen ut av landet.

[Вернуться к списку публикаций](#)

<https://www.nettavisen.no/okonomi/norwegian-sjef-jacob-schram-er-du-opptatt-av-klima---ta-flyet/3423916556.html> > 29.01.2020 >

NORWEGIAN-SJEF JACOB SCHRAM: «ER DU OPPTATT AV KLIMA - TA FLYET»

I motsetning til hva Vy har hevdet, mener den nye Norwegian-sjefen at fly kan gi klart lavere CO2-utslipp enn tog - hvis man flyr med Norwegian.

- Jeg håper alle har flydd hit i dag. Det er mer miljøvennlig, sier Jacob Schram til en fullsatt sal på Luftfartskonferansen i Bodø.

Schram tiltrådte denne måneden som ny sjef i Norwegian, hvor han etterfølger gründer og storeier Bjørn Kjos som konsernsjef for Nordens største flyselskap.

Dette er første gang Schram, som kom fra toppjobb i Circle K, taler offentlig som Norwegian-sjef.

Lavere utslipp

På konferansen er han glassklar på at flyselskapet også har en fremtid i en mer karbonnøytral verden.

- Bærekraft er ikke en trussel for luftfarten, men en mulighet, sier Schram fra talerstolen.

Han viser frem et regnestykke der en flytur fra Oslo Lufthavn til Bodø Lufthavn med Norwegians nye flytype B737-800 har lavere utslipp, 64 kilo CO2, enn en togtur fra Oslo til Bodø, som gir 75 kilo CO2-utslipp. Norwegian har en av Europas yngste flyflåter, og dermed også lavere utslipp i snitt enn flyselskap med eldre flåter, som for eksempel Widerøe.

Myte?

Dette er strikk i strid med hva Vys såkalte miljøkalkulator har hevdet. Ifølge den er utslippene ved en flytur Oslo- Bodø 152 kilo CO2, dobbelt så mye som en togtur.

Vys såkalte miljøkalkulator var en applikasjon der kundene kunne regne ut hvor store utslippene var på tog sammenliknet med fly. Vy har nylig fjernet den fra sine sider.

Overskriften til Schram er «Er du opptatt av klima - ta flyet».

- Flyr du med våre fly, er det mindre CO2-utslipp mellom Oslo til Bodø enn hvis du tar toget, sier Schram.

REGNESTYKKE: Plansje som viser regnestykket til Schram Foto: Halvor Ripegut

Han mener at det er en myte at alle tog er miljøvennlige og alle fly er veldig miljøskadelige.

- Det gjelder spesielt siden mange tog er dieseltog, sier Schram.

- Det å diskutere tog mot fly er en utrolig dårlig debatt. Det er mye viktigere å spørre seg hva slags fly, hvilket flyselskap og hvilken strekning, sier han.

Misvisende

Borgar Aamaas er seniorforsker ved Cicero, senter for klimaforskning. Han sier at regnestykket til Schram ikke er feil, men likevel misvisende.

- Det er for såvidt ikke galt, det regnestykket hans, men djevelen er i detaljene - og man glemmer klimaeffekten av ting som kondensstriper. Tar man med alle klimaeffekt ved flyreiser, så øker de samlede utslippene med 80 prosent. Da kommet togturen best ut, sier Aamaas til Nettavisen.

SKEPTISK: Borgar Aamaas, seniorforsker i Cicero. Foto: Halvor Ripegut

Kondensstriper er de skyliknende stripene som flyene lager på himmelen og skal også bidra til global oppvarming.

Det vil si at de reelle utslippene på en flyreise fra Oslo til Bodø er ifølge Aamaas ikke 64 kilo, men rundt regnet omtrent 115 kilo, altså langt mer enn den tilsvarende togreisen.

Han sier at slike sammenlikninger også er vanskelige å gjøre.

- Det blir fort litt som å sammenlikne epler og pærer, så det er en vanskelig øvelse. Det er en utfordring at det er dieseltog mellom Trondheim og Bodø, som fører til høyere utslipp. Men for Oslo til Trondheim er el-miksen mye bedre. Det er viktig at utslippene går ned også i togbransjen, sier han.

- Kvittfjell og Hafjell er totalt ødelagt. Sett opp noen vindmøller der

- Det er leit

Kommunikasjonssjef Gina Scholz i Vy sier til Nettavisen Økonomi at det er helt supert at Norwegian også jobber for mer miljøvennlige transportløsninger.

[Вернуться к списку публикаций](#)

<https://www.nettavisen.no/nyheter/skal-norsk-natur-ofres-for-tysklands-store-klimatabbe/3423917074.html> > 31.01.2020 > --

SKAL NORSK NATUR OFRES FOR TYSKLANDS STORE KLIMATABBE?

Vindmøller i norsk natur er skjemmende. Kraftkabler til utlandet kan innebære at norsk natur ødelegges med vindmøller for å erstatte utslippsfri atomkraft i Tyskland.

Kraftkabler til utlandet medfører at norsk vindkraft inngår i et europeisk kraftmarked. Dermed ofres norsk natur blant annet for å erstatte tysk atomkraft.

Strømkabler til utlandet er en het potet. Tilhengerne hevder at strømkabler er bra for klimaet ved at utenlandskabler gjør Norge til et «grønt batteri» i Europa fordi norsk vannkraft og vindkraft kan eksporteres og erstatte forurensende kraftproduksjon i andre land. Blant tilhengerne av kraftkabler finner vi tankesmien Civita.

Motstanderne av kraftkabler har et annet syn. Der vektlegges det at eksport av kraft vil øke strømprisene i Norge og bidra til naturødeleggende vindkraftutbygging. Vindkraftutbygging på land gir store naturinngrep og skaper stor motstand særlig blant distriktsbefolkningen. Deler av fagbevegelsen er kritisk ut fra at arbeidsplasser i industrien kan trues dersom krafteksport gir høyere strømpriser.

Nettavisen ønsker en åpen og levende debatt.

At utenlandskablene legger til rette for krafteksport er det ikke så stor uenighet om. Uenigheten går om slik eksport er bra eller ikke. Konflikten står i stor grad mellom vanlige folk som vil merke ulempene mest og «klimaeliten» i de store byene.

I praksis vil økt eksport av grønn energi fra Norge bety mer utbygging av vindkraft i norsk natur.

Er det kullkraft som erstattes når kraftkabler til utlandet bygges?

Hvilken kraft er det så som erstattes ute i Europa? Herom strides de lærde, og spørsmålet er heller ikke enkelt å besvare.

Ser vi på det største EU-landet, Tyskland, så er det ikke forurensende kullkraft som først og fremst reduseres. Det er den utslippsfrie atomkraften som fases ut. Innen 2022 skal alle tyske atomkraftverk etter planen være stengt. Kullkraften opprettholdes selv om Tyskland satser sterkt på fornybar energi. Fornybar energi erstatter dermed utslippsfri atomkraft fremfor sterkt forurensende kullkraft. Tysk fossil kraftproduksjon er ikke særlig redusert de siste årene selv om Tyskland har som mål å redusere klimagassutslippene. Foto: (Theglobaleconomy.com)

Fossil kraftproduksjon i Tyskland har blitt bare svakt redusert de siste årene, mens atomkraftproduksjonen er halvert siden 2007.

Tysk atomkraftproduksjon er halvert i i perioden 2007-17. Innen 2022 skal Tyskland stenge alle atomkraftverkene. Foto: (Theglobaleconomy.com)

I en fersk forskningsrapport som har vurdert virkningene av Tysklands avvikling av atomkraften, kommer det frem at dette medfører 1100 dødsfall årlig på grunn av forurensing. I tillegg kommer altså enorme klimagassutslipp som spys ut av kullkraftverk som må opprettholdes når atomkraftverkene stenges ned.

Tyskland har avviklet atomkraften i panikk

Bakgrunnen for at tysk atomkraft avvikles var ulykken i Fukushima i Japan i 2011. Atomkraftverket i Fukushima ble truffet av en tsunami og oversvømt. Selv om nærmere 20.000 mennesker omkom i tsunamien, var det ingen som ble drept som følge av ulykken ved selve atomkraftverket.

Tysklands forbundskansler Angela Merkel. Foto: John MacDougall (AP/NTB scanpix)

Fukushima-ulykken førte til vill panikk blant tyske politikere for å stenge ned atomkraften. Allerede i mai 2011, bare to måneder etter Fukushima-ulykken, hadde den tyske regjeringen besluttet å stenge ned atomkraften innen 2022. Forbundsdagen vedtok nedstengningen i juni samme år.

Tyskland hevder seg foroverlent i klimakampen. Omstillingen av den tyske energisektoren omtales som Energiewende, altså energiomstilling. Her gis fornybar energi stor plass, men den utslippsfrie og svært klimavennlige atomkraften skal altså bort.

Også flere andre europeiske land og Japan har trappet ned eller besluttet å avvikle atomkraften etter Fukushima-ulykken.

Nettavisen ønsker en åpen og levende debatt.

Atomkraft er en viktig del av klimaløsningen

Når det gjelder atomkraft handler Tyskland stikk i strid med anbefalingene fra FNs klimapanel, IPCC. IPCC mener tvert imot at atomkraft er et viktig virkemiddel for å få ned klimagassutslippene. I en rapport der IPCC studerer ulike alternative veier til 1,5 graders målet, ligger en kraftig økning i bruken av atomkraft inne for alle alternativene.

Når land derimot avviker atomkraften, vil dette innebære at klimamålene ikke nås eller at energi må produseres fra andre kilder.

Det er her kraftkabler, vindmøller og nedbygging av norsk natur kommer inn som «løsning».

Både norsk natur og klimaet taper på Tysklands tankeløse atomkraftavvikling

De mest foroverlente entusiastene for det grønne skiftet har lansert ideen om Norge som Europas grønne batteri. Blant disse finner vi blant annet SINTEF-miljøet som lenge har snakket om dette. SINTEF ser helt sikkert mange interessante muligheter rundt dette temaet.

Ideen om Norge som Europas grønne batteri omfatter hele kjeden fra tysk atomkraft til kraftkabler og norsk vindkraftutbygging. Midt oppi dette har vi hatt striden om ACER, som er EUs energibyrå for energisamarbeid mellom landene.

Nå er det vindkraftutbygging og kraftkabler striden står om. Etter at Erna Solberg etter alt å dømme gav etter for press fra Venstre og KrF i IS-kvinnesaken, forlot Fremskrittspartiet regjeringen, og Solberg leder en mindretallsregjering. Det kan bli vanskelig når vindkraft og kraftkabler skal behandles i Stortinget.

Men i praksis er det altså utslippsfri atomkraft og ikke kullkraft som erstattes. Dermed blir både norsk natur og klimaet tapere ved atomkraftavviklingen.

Erna må si i fra

Erna Solberg har et nært forhold Tysklands forbundskansler Angela Merkel. Hun bør benytte den gode relasjonen til å fortelle Merkel at det ikke er greit at norsk natur ødelegges for å erstatte utslippsfri atomkraft i Tyskland.

Det er ikke Norges oppgave å hjelpe Tyskland med å nå klimamålene når landet har tatt et så dårlig klimavalg. Nedleggelse av atomkraften er en klimatabbe Tyskland må rydde opp i selv.

Norsk natur skal ikke ødelegges med vindkraftutbygging for å erstatte utslippsfri tysk atomkraft.

[Вернуться к списку публикаций](#)

[https://www.nrk.no/norge/vil-ha-brei-avtale-om-klimakutt- -sa-lenge-veksten-far-halde-fram-1.14883608](https://www.nrk.no/norge/vil-ha-brei-avtale-om-klimakutt--sa-lenge-veksten-far-halde-fram-1.14883608) > 31.01.2020 > Håvard Grønli

VIL HA BREI AVTALE OM KLIMAKUTT – SÅ LENGE VEKSTEN FÅR HALDE FRAM

Regjeringa lovar klimatiltak for å nå utsleppsmåla i 2030. Dei tre regjeringspartia vil gjerne ha ein brei politisk avtale om klimakutta. Men det er eitt vilkår: Den økonomiske veksten skal ikkje stoppe opp.

Erna Solberg (H), Kjell Ingolf Ropstad (KrF), Sveinung Rotevatn (V) og Trine Skei Grande (V) samla rundt eit møtebord på Stortinget.

Erna Solberg (H), Kjell Ingolf Ropstad (KrF), Sveinung Rotevatn (V) og Trine Skei Grande (V) ønskjer politisk avtale om tiltak for utslepp av klimagassar, men vil også ha fortsatt økonomisk vekst.

I dag legg miljødirektoratet fram «Klimakur 2030» på oppdrag frå regjeringa. Klimakur er ein meny og ei oversikt over ulike klimatiltak og kor mykje dei monnar. Lista skal vise korleis vi innan 2030 kan kutte 45 prosent av nivået på utslepp i 2005. Tiltaka skal peike på det som blir kalla ikkje-kvotepiktig sektor, altså område som transport, landbruk og avfall.

Lovar tiltak som monnar

I eit intervju med NRK understrekar statsminister Erna Solberg lovnaden om å finne tiltaka som bringer Noreg til 2030-målet.

– Vi må nå måla om utsleppskutt. Då må vi fortsette med mykje av det vi gjer i dag, men vi må også kome med nye tiltak.

Solberg meiner «Klimakur» kjem til å peike på både tiltak som er moglege og utfordrande å gjennomføre. Men dersom regjeringa takkar nei til grep frå smørbrødlista som blir presentert i dag, må den finne andre vegar til målet.

– Ja, då må vi finne på andre ting, understrekar Venstreleiar Trine Skei Grande til NRK.

Partileiarane i regjeringa understrekar at dei ikkje har lyst på ein repetisjon av førre forsøk på denne øvinga. Det gjekk nemleg ikkje så bra. For eksempel peika «Klimakur 2020» for ti år sidan på potensialet i karbonfangst og -lagring på ei rekke norske industrianlegg. Men dette har ikkje lete seg realisere. Og klimamåla for 2020 vart ikkje nådd, vedgjekk regjeringa då statsbudsjettet for 2020 vart lagt fram.

– Vi må finne nok tiltak til å klare å nå både dei årlege måla og 2030-måla, lovar KrF-leiar Kjell Ingolf Ropstad no.

Grønn vekst

Men det er altså eit vilkår. Leiarane i dei tre regjeringspartia har ikkje tenkt å ofre nordmenns levestandard for å nå målet.

– Eg trur at å kome gjennom det grønne skiftet med at folk får dårlegare lønsvilkår, dårlegare velferdsstat og dårlegare liv for seg og familien, det går ikkje. Difor må vi ha grøn vekst, utdjuvar nyutnemnd klimaminister Sveinung Rotevatn (V).

Det er ei haldning som provoserer Miljøpartiet dei grønne.

– Eg hadde trudd og håpa at vi no var ferdig med den tida der ein alltid skal sette omsynet til vekst framfor omsynet til klima, seier nasjonal talsperson Arild Hermstad.

Han meiner at ei regjering som legg opp til å prioritere vekst er eit uinteressant utgangspunkt for ein brei politisk avtale om klimapolitikken.

– Vi har hatt to klimaforlik i Noreg og begge har enda i forlis. Vi treng ikkje fleire dårlege kompromiss som er for svake til å løyse klimaproblemet, meiner Hermstad.

Frp skeptisk til brei avtale

Diskusjonen om eit forlik - altså ein brei politisk avtale - starta då Høgres Stefan Heggelund tidlegare denne veka inviterte til breitt politisk forlik i samband med framlegginga av «Klimakur».

– Eg ville synest det var bra med eit breitt forlik, for det gir størst fart framover. Men det er mange vanskelege saker som kjem på bordet når vi startar å diskutere dette, så eg er ikkje sikker på at vi får det til, seier statsminister Erna Solberg til NRK.

I Stortinget forventar det ferske opposisjonspartiet Frp å bli snakka med dersom regjeringa vil inngå ein politisk avtale om klimatiltak.

Talsperson i energi- og miljøkomiteen, tidlegare samferdsleminister Jon Georg Dale, er fornøgd med det dei tidlegare regjeringskollegaene seier om vekst, men han er tvilande til om det vil vere grunnlag for ein klimatiltaksavtale der alle partia på Stortinget er med.

– Eg trur det er vanskeleg å sjå for seg eit politisk forlik med for eksempel SV og MDG, parti som vil hindre vidare vekst og sette arbeidsplassar i fare.

SV-leiar Audun Lysbakken avviser på si side ikkje at det er mogleg å få til både vekst og klimakutt.

– Vi er nøydde til å få ein økonomi som ikkje er basert på bruk og kast, vi må ha vekst på fornuftige område og slutte å gjere det som er øydeleggande for miljøet.

[Вернуться к списку публикаций](#)

<https://www.nettavisen.no/okonomi/slik-kan-norge-halvere-utslippene-pa-10-ar-manglende-kunnskap-om-elbil-og-darlig-kosthold-star-i-veien/3423917313.html> > 31.01.2020 > Magnus Ekeli Mullis

SLIK KAN NORGE HALVERE UTSLIPPENE PÅ 10 ÅR: MANGLENDE KUNNSKAP OM ELBIL OG DÅRLIG KOSTHOLD STÅR I VEIEN

Miljødirektoratet ser store muligheter for å kutte utslipp på norske veier, på havet og i kostholdet. – Krever ny eller forsterket politikk.

Veitransport er sektoren man kan få størst utslippsreduksjoner av å kutte i fremover, ifølge Miljødirektoratet.

I utredningen Klimakur 2030 (faktaboks lenger nede i artikkelen) går direktoratet systematisk til verks for å finne ut hvordan Norge kan halvere utslippene i ikke-kvotepiktig sektor innen ti år.

Dersom flere bytter ut diesel- eller bensinbilen med elbil, kan bilistene spare klimaet for mange millioner tonn CO₂. Til sammen 11,7 millioner tonn CO₂ kan fjernes fra veitransporten, ifølge Miljødirektoratet.

Rapporten peker imidlertid på flere barrierer: Selv om dagens avgiftssystem allerede gjør det lønnsomt å kjøpe elbil for dem som skal velge et nytt kjøretøy, er mangel på lademuligheter og erfaring med bruk av elbil faktorer som står i veien for utviklingen.

Avgiftssystemet fungerer, men hverken norske forbrukere eller forhandlere kan nok om elbiler til at vi skal nå målet om at alle nye biler skal være elektriske innen 2030, ifølge rapporten Klimakur 2030. Krever ny eller bedre politikk

Både forbrukere og forhandlere har for lite kunnskap og erfaring, ifølge Miljødirektoratet. Dette er noe som må løses for å nå målet om at alle nye personbiler skal være elektriske innen 2025, ifølge rapporten.

I løpet av det neste tiåret forventer Statens vegvesen at teknologiutviklingen gir et stort utvalg av utslippsfrie biler som vil dekke så og si alle kjøretøy og bruksområder.

– Det innebærer at de politiske målene for nullutslippskjøretøy er mulige å nå, gitt tilstrekkelig ladeinfrastruktur og styrking av virkemidler som legger til rette for raskere innføring av elektriske kjøretøy, sier vegdirektør Ingrid Dahl Hovland i Statens vegvesen i en pressemelding.

Dessuten er det få elektriske kjøretøy på markedet innen vare- og tungtransport. Miljødirektoratets rapport peker også på høye ekstrakostnader for de tyngste bilene.

«Mange av tiltakene er krevende, blant annet fordi de forutsetter at atferd endres eller at ny teknologi utvikles og tas i bruk. Tiltakene krever ny eller forsterket politikk. Effekten av å komme raskt i gang er stor», skriver Miljødirektoratet i rapporten.

Rundt en tredjedel av alle utslipp fra ikke-kvotepiktig sektor vil komme fra veitransport fram til 2030, ifølge fremskrivningene. Av disse kommer 45 prosent fra personbiler, 36 prosent fra tungtransport og 17 prosent fra varebiler. 2 prosent kommer fra motorsykler og mopeder.

Trenger avgifter og krav for å kutte utslippene

– Klimakur 2030 viser at det er mulig å kutte halvparten av de ikke-kvotepiktige utslippene innen 2030. Men det forutsetter at virkemidler som avgifter, krav, støtte og informasjon kommer på plass raskt, sier Ellen Hambro, direktør for Miljødirektoratet, i en pressemelding.

Mens dagens avgiftssystem gjør det fordelaktig å velge elbil fremfor bensin- og dieselbil, mener Miljødirektoratet at økte avgifter og bedre avgifter må til for at skipsfarten skal klare overgangen til nullutslippsfartøy raskere. Innen sjøfart, fiske og havbruk kan Norge redusere utslippene med 7,5 millioner tonn CO₂ i 2030 ifølge rapporten.

Rapporten 'Klimakur 2030' viser at det mulig å kutte halvparten av Norges ikke-kvotepiktige utslipp av klimagasser innen 2030. Foto: Miljødirektoratet

Innen olje- og gasssektoren kan man kutte de ikke-kvotepiktige utslippene med 8,3 millioner tonn CO₂ dersom man øker avgiftene ytterligere og gjør utslippsgrensene enda strengere enn i dag.

Eksempler på ikke-kvotepiktige utslipp er transport, landbruk, avfall og bygg og anlegg. Omtrent halvparten av de norske klimagassutslippene er en del av EUs kvotesystem, og sektorene som bidrar til disse utslippene er en del av kvotepiktig sektor. I hovedsak gjelder dette olje- og gassindustrien, landbasert industri og luftfart.

Det er i veitransporten Norge har det største potensialet til å kutte utslippene fram til 2030, ifølge rapporten 'Klimakur 2030'. Også i sjøfart, fiske og havbruk, samt jordbruk, er det store utslipp å hente, ifølge Miljødirektoratets beregninger.

Må endre kostholdet

Bønder og forbrukere kan bidra til utslippskutt fra norske jordbruk tilsvarende 5,1 millioner tonn CO₂ i 2030 sammenliknet med 2005, ifølge rapporten.

«Det største reduksjonspotensialet her ligger i kostholdsending og mindre matsvinn. Kostholdstiltaket går ut på at vi gradvis spiser mindre rødt kjøtt og mer plantebasert kost og fisk, i tråd med Helsedirektoratets kostråd», skriver Miljødirektoratet.

For at utslippene skal skje, må forbrukerne endre varer, er beskjeden fra Miljødirektoratet. Deretter må jordbruket tilpasse produksjonen til etterspørselen, og øke produksjonen av matkorn, frukt, bær og grønt der forholdene er egnet, ifølge rapporten.

Klikk på bildet for å forstørre. Både bønder og forbrukere kan bidra til utslippskutt fra norsk jordbruk tilsvarende 5,1 millioner tonn CO₂. Da må det jobbes i alle ledd fra bonde til bord, ifølge Miljødirektoratets rapport.

Både bønder og forbrukere kan bidra til utslippskutt fra norsk jordbruk tilsvarende 5,1 millioner tonn CO₂. Da må det jobbes i alle ledd fra bonde til bord, ifølge Miljødirektoratets rapport. Foto: (NTB scanpix)

Tiltak som gjelder kosthold og matsvinn forutsetter innsats i alle ledd i verdikjeden fra bonde til bord, understreker Miljødirektoratet. Bøndene kan for eksempel også bidra til bruk av husdyrgjødsel til biogassproduksjon og bidra til økt karbonbinding.

Problemet er at disse tiltakene i dag ikke er lønnsomme med dagens støtteordninger, skriver Miljødirektoratet i rapporten.

- Store utslippskutt vil kunne medføre omfattende endringer i jordbruket. Som utredningen peker på, er det behov for mer forskning for å forbedre dyrking og lagring utenom de tradisjonelle sesongene, og utvikling av nye produkter basert på norske planter, sier Jørn Rolfsen, administrerende direktør i Landbruksdirektoratet

Tiltakene i rapporten vil øke strømforbruket i Norge med 6 TWh mot 2030, hvis man ser bort ifra NVEs forventning om forbrukervekst.

– En slik økning er håndterlig for kraftsystemet, selv om vi også forventer økning i strømforbruk til datasentre, kvotepliktig industri og petroleum fremover, sier Kjetil Lund, direktør for NVE.

Natur og Ungdom mener teknologisk utvikling er hvilepute

Natur og Ungdom-leder Therese Hugstmyr Woie mener rapporten tydelig viser at utslippskuttene må starte så raskt som mulig.

– Kutt vi gjør i år har større klimaeffekt enn kutt om 5 år. Vi må sette realistiske mål som monner raskt, og ikke lage oss en hvilepute av teknologiske løsninger som kan utvikles i framtiden, sier Woie.

Hun mener klimakuttene har blitt utsatt så lenge at det ikke lenger er mulig å omstille samfunnet skal skje uten at økonomien og forbrukerne merker det.

– Folk i Norge vet at Norge har blant de høyeste utslippene per person, selv om vi er heldige og har helt fornybar strøm. Da må vi leve annerledes fremover. Spørsmålet er om regjeringen vil være ærlige på det og innføre tilstrekkelige tiltak, eller om de vil dytte ansvaret over på enkeltpersoners dårlige samvittighet, sier Woie.

Miljøstiftelsen Zero og leder Marius Holm mener tiden for flere utredninger er forbi.

– Vi skal ikke bare nå et 2030-mål, vi skal også holde oss innenfor et utslippsbudsjett fra 2030 til 2050. Klimakur viser at vi må ha nye, kraftfulle virkemidler på plass for å klare målet. Og de må på plass raskt, for å virke fra dag èn. Et års forsinkelse vil gi redusert effekt på 7 millioner tonn kutt. Det betyr at vi nå må prøve og feile, framfor å utrede mer, sier Holm.

[Вернуться к списку публикаций](#)

abcnyheter.no > 06.02.2020 > --

EQUINOR JEKKER OPP KLIMAMÅLENE KRAFTIG

Nå skal den globale driften være karbonnøytral allerede i 2030. Samtidig planlegger Equinor investeringer på inntil 74 milliarder kroner i fornybar energi de neste fire årene.

Equinor legger frem nye ambisjoner for sin fornybarsatsing. Her fra selskapets felleseide vindparkprosjekt Dudgeon utenfor England med en kapasitet på 402 MW - nok til å forsyne rundt 410.000 britiske husholdninger med strøm.

Equinor legger frem nye ambisjoner for sin fornybarsatsing. Her fra selskapets felleseide vindparkprosjekt Dudgeon utenfor England med en kapasitet på 402 MW - nok til å forsyne rundt 410.000 britiske husholdninger med strøm. (Foto: Jan Arne Vold / Equinor)Mer...

Jonas Christensen og Morten Ånestad

-Det blir tydeligere og tydeligere at verden må gjøre mer. Alle må gjøre mer for å nå Paris-målene. Vi utvikler porteføljen vår ut fra det som forventes fra Paris-avtalen. Vi har ikke vært så tydelige før, sier Equinor-sjef Eldar Sætre til DN.

Han er i London for å legge frem Equinors resultater og ambisjoner i årene fremover. For en måned siden lanserte han en ny klimaplan for den norske oljegiganten, som innebærer at det skal investeres 50 milliarder kroner frem mot 2030 for å kutte selskapets utslipp med 40 prosent på norsk sokkel. Ambisjonen er å drive utslippene ned til nær null i 2050.

Nå legger Sætre frem enda spenstigere klimamål.

Tar ambisjonen globalt

De nye målene innebærer blant annet:

En ambisjon om global karbonnøytral drift innen 2030.

Equinor vil også redusere karbonintensiteten med minst 50 prosent innen 2050, i de såkalte «scope 1, 2 og 3» som omfatter alle utslipp som kommer fra verdikjeden, også fra utslippene som kundene som brukes Equinors olje og gass.

Equinor vil tidoble den fornybare energikapasiteten innen 2026, og bli et globalt ledende selskap på havvind.

Kan investere 74 mrd. neste fire år

I presentasjonsmaterialet til Equinor fremkommer det at det nå skal investeres kraftig i fornybare prosjekter.

I årene 2020-2021 venter Equinor årlige investeringer på mellom 0,5 og 1,0 milliarder dollar. Dette økes til mellom to og tre milliarder dollar årlige i årene 2022-2023.

Dersom Equinor topper intervallet hvert år betyr det at selskapet kan komme til å investere åtte milliarder dollar, tilsvarende 74 milliarder kroner, i fornybar energi de neste fire årene.

Equinor ser samtidig for seg en årlig økning på 30 prosent i årlige strømproduksjon fra 2019 til 2026. Om 15 år, i 2035, venter Equinor å produsere strøm tilsvarende 12-16 GW. Dette inkluderer eierandelen på 15,2 prosent i det norske selskapet Scatec Solar.

- En god forretningsstrategi

«Innen 2050 er at ambisjonen at hver enhet produsert energi i gjennomsnitt generere under halvparten av utslippene sammenlignet med i dag. Ambisjonen forventes hovedsakelig å bli møtt gjennom betydelig vekst innen fornybar energi og endringer i størrelse og sammensetning av olje- og gassporteføljen», skriver selskapet.

- I dag setter vi nye ambisjoner på kort, mellomlang og lang sikt for å redusere våre klimagassutslipp og utvikle selskapet i tråd med Paris-avtalen. Det er en god forretningsstrategi å sikre konkurransevne og drive endring mot en lavkarbonframtid, basert på en sterk forpliktelse til verdiskapning for våre aksjonærer, sier Sætre i en melding.

[Вернуться к списку публикаций](#)

<https://www.newsinenglish.no/2020/02/07/norway-boosts-climate-goals/> >
07.02.2020 > Nina Berglund --

NORWAY BOOSTS CLIMATE GOALS

Just weeks after the firmly pro-oil Progress Party withdrew from Norway's conservative government, the now-minority coalition has registered new emission reduction goals of at least 50 percent by 2030 under the UN's Paris Agreement. That's highly ambitious in a country that didn't meet its 2020 goals, and both climate advocates and researchers were surprised.

The Paris Agreement requires all its adherents to register new or updated climate goals every five years, beginning this year. The deadline is February 9, with Norway among the first to register on Friday. New Finance Minister Jan Tore Sanner of the Conservative Party claimed that's because Norway wants "to take a leading role and cut emissions both nationally and internationally," in close cooperation with the EU.

The new government offensive startled even the climate movement in Norway. "We were quite sure Norway would not meet (Sunday's UN deadline), so someone must have made a quick decision and that's good to see," Lisa Sivertsen of the humanitarian organization Kirkens Nødhjelp (Norwegian Church Aid) told Norwegian Broadcasting (NRK) early Friday afternoon. "This is very good news, first and foremost for the world's poor."

Katrine Sund-Henriksen of the Forum for utvikling og miljø (development and environment) seemed cautiously optimistic. "What we want to see now is how these cuts will be made," Sund-Henriksen told NRK. "We want the most possible to be made nationally (within the country)." Norway, which has long had high emissions per capita because of its oil and gas industry, has a history of paying other countries to cut emissions and then getting climate credit for them. That has so far allowed Norway to resist reining in its oil and gas production that produces the lion's share of Norway's emissions.

'Very surprising'

The new goals, announced by no less than three government ministers on Friday, come just a week after the government released its so-called "Climate Cure" that outlined new and extensive emissions-cutting proposals. Government officials said at the time that they also would work on actual climate policies ahead of 2030. Friday's new goals were thus described as "very surprising" by Steffen Kallbekken of Norway's Cicero center for climate research because "I and many other thought they would wait with announcing new (emissions) goals until they'd worked out the policies." Norway's new minister in charge of climate and the environment, Sveinung Rotevatn of the non-socialist Liberal Party, said he and his government colleagues thought it was most important "to be at the forefront here, not least to influence the EU and other countries that we think should strengthen their goals." Norway's new emission reduction goal by 2030 will lie between 50- and 55 percent below what they were in 1990.

"We hope this will contribute to the EU also being brave and setting goals of 50- or 55 percent," Rotevatn said. "We hope as many countries as possible will sharpen their climate goals." The EU Commission's new president Ursula Von der Leyen is already trying to win a commitment to a 55 percent-cut by 2030 but it's unclear where the EU will actually land.

'Symbolic politics'

Reaching the goals is the biggest challenge of all, however, not least since Norway's emissions are still higher than what they were in 1990, not less. Strict means of cutting emissions from the transport, agriculture and other sectors were already expected to hit hard in order to meet a 30 percent reduction. It's unclear how Norway could cut emissions by 50-55 percent without a major reduction in the oil sector.

The government's new climate goals were quickly downplayed by former partners in the conservative Progress Party, which wants to open new areas of the Arctic to oil and maintain production levels. So has Prime Minister Erna Solberg of the Conservatives. Progress' former transport minister Jon Georg Dahle thus dismissed the goals as "evidence that symbolic politics are the most important in forming climate policy."

The goals can likely only be embraced by other opposition parties in Parliament, however, including the Greens, the Reds and the Socialist Left that have long espoused tough climate measures, while Labour and the Center Party are also latching on to them as well.

[Вернуться к списку публикаций](#)

<https://www.nettavisen.no/okonomi/maksimum-en-biff-i-uken-gir-klimakrig-mellom-mdg-og-de-norske-bondene/3423919422.html> > 10.02.2020 > Gunnar Stavrum--

MAKSIMUM EN BIFF I UKEN GIR KLIMAKRIG MELLOM MDG OG DE NORSKE BØNDENE

Landets beste klimatiltak gir store konflikter mellom miljøforkjemperne og bøndene.

Er du biffelsker, er det bare å ruste seg for en fremtid der det blir maksimum en biff i uken.

Den ferske Klimakur 2030 viser nemlig at nedgang til 333 gram rødt kjøtt per person i uken er det billigste og mest effektive klimatiltaket vi kan gjennomføre. På toppen sparer vi 10.000 årsverk i landbruket og 700 millioner kroner i året i landbruksstøtte.

Er det noe å lure på?

Det er underholdende å høre landbruksminister Olaug Bollestad (KrF), Senterpartiets Sandra Borch og Arild Hermstad fra Miljøpartiet De Grønne diskutere dette grønne skiftet.

FRYKTER FOR NORD-NORGE: Senterpartiets miljøpolitiske talsperson Sandra Borch er bekymret for landbruket i Nord-Norge. Foto: Skjerm bilde: NRK Politisk kvarter

På NRKs Politisk kvarter høres det ut som om Hermstad og Bollestad har en stor stein i munnen som gjør det helt umulig å uttale det selvfølgelig: Dersom vi skal produsere mindre rødt kjøtt, så betyr det nedlagt bruk og færre bønder.

Hør innslaget: Skal vi spise mindre kjøtt for å redde klimaet?

I stedet for å si det åpenbare mumler de om ny sysselsetting i å produsere varer som rett og slett ikke lar seg dyrke mange steder i landet, som korn og grønnsaker. Det blir magre avlinger av den slags der man i dag har sauvedrift på norske fjellgårder.

Senterpartiet i kjøttkrangel: - Et alvorlig signal fra MDG

Likevel: Skal vi la hensynet til subsidierte bønder ødelegge for det mest lønnsomme klimatiltaket vi kan finne på?

Hør bare:

Kutt i rødt kjøtt kan spare norske utslipp på 2,9 millioner tonn CO₂ i året * .

Kutter vi matsvinn i tillegg, kan vi redusere utslippene med ytterligere 1,5 millioner.

Som en bonus sparer vi 700 millioner kroner i årlige jordbrukssubsidier.

* RETTELSE: Dette er feil. Det riktige er at utslippsreduksjonene er akkumulert over en tiårsperiode.

Feilen skyldes en misforståelse av en tabell i Klimakur-rapporten, og ble gjentatt et par steder til i denne kommentaren som nå er rettet opp. Poengene står fast, men jeg beklager at noen av tallene ble feil.

TOTALE KUTT PÅ TI ÅR: Dette er effekten over en tiårsperiode. Foto: Klimakur 2030

Det er faktisk vanskelig å finne gode argumenter mot å kutte rødt kjøtt til i snitt 333 gram per innbygger i uken. I tillegg til enorm klimaeffekt er det også i tråd med helserådene og godt for helsen vår. Mindre kjøtt og mer grønt gir en lettere livsstil og færre med hjerte- og karsykdommer.

Men å gå fra rødt kjøtt til grønn salat kommer til å gi en rødgrønn storkonflikt. Med mindre MDG og Senterpartiet blir enige om å skru opp jordbruksstøtten og subsidiere 10.000 bønder for å gjøre lite eller ingenting, så kommer det norske landbruket til å falle fra 46.000 til 36.000 årsverk frem mot 2030.

Halvparten kommer som en fortsettelse på en trend som har vart siden 1950-tallet - resten ved at staten dytter melkebøndene utfor stupet og slutter å subsidiere en kjøttproduksjon som vi ikke vil ha, og som ender opp på lagrene til Nortura.

STORT POTENSIAL: De foreslåtte kuttene i jordbruket sammenlagt over ti år tilsvarer alle utslipp fra norske privatbiler i ett år. I 2018 slapp norske personbiler ut totalt 4,6 millioner tonn CO₂. (*Rettet opp) Foto: Klimakur 2030

Dessverre er landbruket en klimasinke, mens overgangen til mindre utslipp fra bilparken har gitt massive reduksjoner i CO₂-utslippene.

De ni siste årene har utslippene fra personbiler falt fra 5,4 til 4,6 millioner tonn i året.

Alle norske personbiler slipper altså ut mindre enn jordbruket kan kutte ved overgang til mindre rødt kjøtt og mindre matsvinn .

Se rettelse: Alle norske personbiler slipper altså ut mindre per år enn jordbruket kan kutte ved overgang til mindre rødt kjøtt og mindre matsvinn sammenlagt over ti år.

RENERE BILPARK: Utslippene fra norske personbiler har falt betydelig de siste ti årene. Hva hadde de tre politikerne sagt på NRK Politisk kvarter hvis de hadde tatt sannhetsserum? Her er mitt forslag:

Olaug Bollestad (KrF): - Klart kutt i rødt kjøtt vil gå ut over antall ansatte i landbruket, men det er verdt det fordi det er bra for helsen vår, og bra for miljøet.

Arild Hermstad (MDG): - Klart vi skal kutte i produksjonen av rødt kjøtt, koste hva det koste vil. Det er bra for miljøet.

Sandra Borch (Sp): - Vi kommer aldri til å gå inn for noe som rammer en eneste bonde som stemmer på oss. Klimaet har ikke stemmerett.

Foran valget i 2021 kommer klima til å være en verkebyll blant de rødgrønne. Avstanden mellom MDG og Senterpartiet er milevis når det gjelder dieselkjøring i distriktene, klimakutt i jordbruket og den kommende kampen om iskanten i Barentshavet.

For alle som ikke er på stemmejakt eller lever av landbruket er det bare å studere denne illustrasjonen fra Klimakur 2030. Jo større ring, desto viktigere tiltak. Og jo lengre til venstre hjørne, desto billigere kutt i klimagasser.

Klikk på bildet for å forstørre. Grafikk viser at overgang fra rødt kjøtt til grønt og fisk er det billigste og mest effektive tiltaket som finnes.

BESTE TILTAK: Øverst til venstre er overgang fra rødt kjøtt til grønt og fisk. Foto: Klimakur 2030.

Landbruket er i en særklasse. Nå er tiden kommet for at de tar sin del av klimakuttene. Det er bra for helsa, det er bra for klimaet og det er bra for samfunnsøkonomien.

Så får vi klare oss med en biff i uka. Det er sikkert mye godt i grønnsaker og nøtter.

[Вернуться к списку публикаций](#)

<https://www.fanaposten.no/meninger/ruster-statsministeren-oss-for-fremtiden/reptbk!MmSSY9IhkZ9RICwRCd5Clg/> > 11.02.2020 > Reidar Staalesen --

RUSTER STATSMINISTEREN OSS FOR FREMTIDEN?

«Å ruste oss for fremtiden» er et uttrykk som hyppig blir brukt. Hva ligger i dette når vi er så heldige at vi bor i Norge. For meg handler det om å sikre at velferdsstaten skal kunne ivareta oss ved barndom, alderdom og ved sykdom. Også for fremtidige generasjoner. Det handler om at vi må ta valg som gjør at vi kan velge løsninger som er miljøvennlige. For meg har dette alltid vært viktig, men i den siste tiden langt viktigere da jeg skal bli far for første gang.

Trusselbildene er dystre og dystopiske. Her er det sagt at det vi gjør i lille Norge har null effekt. Det er jeg uenig i, vi kan vise vei og vi kan påvirke. Det er viktig at dette arbeidet starter nå, vi har ingen tid å miste.

Vi må bevare den urørte naturen både for dens verdi og for fremtiden. Et paradoks i den sammenheng er vindmølledebatten. Der miljø(lokal) blir satt opp mot klima(global). Jeg er enig i at vi skal bidra for en global klimahåndtering der vi kutter i utslipp, men jeg er sterkt uenig i nedbygging av urørt natur.

Vi har et potensiale i oppgradering av vannkraften vår, uten ytterligere inngrep i naturen. Men med en positiv gevinst for anadrome fisk og vannmiljø

Oppdrett av laks og regnbueørret har av flere blitt kalt den nye oljen. Det tror jeg den kan bli hvis vi får produksjonen over i lukkede anlegg. Utslipp, rømming og lus er store utfordringer for miljøet. Noe blant andre Bergens Tidende belyste i saken «den syke fjorden»

Lakseskatten kan bidra til velferdsstaten i utfasingen av olje og gi legitimitet som bransjen i dag mangler. Lignende skatt finnes i dag hos andre næringer som vannkraft, som tjener på fellesskapets eie. Samtidig som en teknologiekspor av miljøvennlige anlegg kan bli en norsk suksesshistorie.

Vi er stolte av våre tradisjoner som havnasjon, og vi har en statsminister som fronter arbeid for et rent hav. Da er det uhørt at denne samme statsministeren ønsker å bruke våre rene fjorder som avfallsplass. Repparfjorden er allerede godkjent som avfallsplass og Førdefjorden ser dessverre ut til å bli neste fjord ut. Jeg skulle ønske vi hadde en mer offensiv statsminister når det gjaldt havet. Ikke bare i festtaler og ved enkeltsaker. De skal ha skryt for fokus på plastens utfordringer for havet. Men hva med ubåten ved Fedje? Hva med fjorddeponier? Hva med utslippene fra oppdrettsnæringen?

Dyrevelferd og miljøet bør ivaretas mer. Vi kunne nylig lese at 50 millioner «rensefisk» dør årlig i merdene langs kysten vår. Dette i tillegg til svinnet på 20 prosent av «matfisken». Ved godkjente deponier legger vi fjorder døde under hele driftstiden, til tross for at vi vet at problemet vedvarer lenge etter at deponeringen er avsluttet. Vi vet at vindmølleparker tar livet av store mengder havørn, samtidig som utbygging av infrastruktur for vindmøllene gjør store inngrep i naturen. Å bryte opp grønne områder har konsekvenser for biologisk mangfold. Vi lever i en tid der tapet av arter er enormt. På grunn av menneskelig påvirkning. Da må vi gå foran som et eksempel til etterfølgelse globalt.

Som politiker i Bergen er jeg glad for at vi har tydelige synspunkt på en rekke av disse sakene. Vi har vedtatt en KPA (Kommuneplanens arealdel) som gjør at mennesker nå og i fremtiden får urørt natur, ivaretatt biologisk mangfold, tar hensyn til økt nedbør og gjør at man kan ta miljøvennlige valg. Og jeg er glad jeg er i et lokalparti som ikke ønsker fjorddeponi, som peker på utfordringene ved oppdrett av laks og regnbueørret, som vil heve kvikksølvet ved Fedje, som ønsker debatt rundt lakseskatten, som jobber for velferdsstaten og som er sterkt kritisk til nedbygging av naturen i regionen vår for vindkraft.

Jeg håper statsministeren vil høre litt på oss fra Bergen og Vestland fremover. Regjeringen gjør noe bra. Men vi må levere raskere, for dagens generasjon og de neste generasjoner. Naturvernorganisasjonene er tydelig, ungdommene som har streiket har vært tydelig og forskningen er tydelig. Med en mindretallsregjering uten klimafornekterne fra Frp er håpet for handling litt større. For vi må handle nå!

[Вернуться к списку публикаций](#)

<https://www.ibtimes.com/finland-become-last-uranium-producer-eu-2920376> > 11.02.2020 > Palash Ghosh --

FINLAND TO BECOME LAST URANIUM PRODUCER IN EU

Finland is set to become the last uranium producer in the European Union after the Helsinki government granted a permit to Terrafame Ltd., a multi-metal company that is 70% state-owned, to extract and refine uranium.

Given that the Czech Republic and Romania have ceased their uranium operations, Finland will be the EU's only uranium producer.

The government permit will allow Terrafame to produce up to 250 tons of uranium each year.

Terrafame will produce uranium at a mine in the Kainuu region in the eastern part of the country which has been producing nickel and other metals for batteries.

"The process of getting the uranium recovery plant ready for use will take approximately one year, during which time the plant's organization will also be built," Terraframe stated.

Terrafame took control of the mine in 2015 after environmental issues forced the prior owner, Talvivaara Mining Co., to file for bankruptcy. Talvivaara had planned to produce uranium at the site.

"When it comes to primary production, there isn't any [uranium] production elsewhere in the EU area according to our information, although there used to be," said Terrafame chief executive Joni Lukkaroinen.

Talvivaara already constructed a 75 million euro [\$82 million] uranium recovery plant at the mine prior to its bankruptcy. Lukkaroinen said Terrafame will invest another 10 million euros [\$10.9 million] to complete the job.

Terrafame has been primarily focused on nickel and zinc mining. The company said it plans to refine the uranium into "yellowcake," a kind of uranium concentrate powder that is used as fuel for nuclear power plants.

The yellowcake will be exported to North America or other countries in Europe. Such exports would remain subject to approvals from the Finnish foreign ministry as well as the European Atomic Energy Community.

Finland has no production facilities that can process yellowcake into nuclear fuel. Finland itself purchases nuclear fuel from Russia, France and Canada.

However, the government's decision could potentially be appealed at the Supreme Administrative Court of Finland. Environmental groups like the Finnish Association for Nature Conservation, or FANC, will appeal the decision. FANC has already argued the permit violates the Nuclear Energy Act and demands that impact studies be done on the entire production chain, including the quarrying, not just the refinery.

In fact, Talvivaara contaminated local lakes with heavy metals when its wastewaters leaked in 2012 and 2013.

"There are no grounds to grant a permit since the mine's waste solution is not durably safe for the environment nor have its long-term effects been assessed," FANC wrote in a statement.

As such, it could take up to two years for the new permit to have legal authority.

But last summer, Finland's Radiation and Nuclear Safety Authority, also known as STUK, stated that "the nuclear and radiation safety risks caused by the production of uranium to the environment and the residents in the area are minor."

STUK further said there were "no radiation safety-related obstacles" to granting Terrafame a permit for uranium recovery.

[Вернуться к списку публикаций](#)

<https://www.highnorthnews.com/en/girjas-sami-village-won-swedish-supreme-court-case-may-have-consequences-other-countries> > 28.01.2020 > HILDE-GUNN BYE--

GIRJAS SAMI VILLAGE WON SWEDISH SUPREME COURT CASE. MAY HAVE CONSEQUENCES IN OTHER COUNTRIES

Girjas Sami Village was successful in a case before Sweden's Supreme Court. Photo: Patrick Trägårdh

A historic verdict in the Swedish Supreme Court awards Girjas Sami Village exclusive rights to issue licenses for hunting and fishing in its management area. The village no longer needs the State's approval.

Girjas Sami village is located in Gällivare, northern Sweden. For more than a decade, the little community has been in a court battle with the Swedish state. The core of the matter has been the issue about who gets to manage hunting and fishing rights in its land management area; the Sami reindeer herding community or the Swedish state.

The Swedish Supreme Court on Thursday 23 January ruled that the Girjas Sami Village holds exclusive rights to decide who gets to hunt and fish within its land management area. In other words, the State may not issue licenses for this area.

The gates of the Swedish Supreme Court. Photo: Patrick Trägårdh

A decade's work

Åsa Larsson Blind, President of the Sami Council and Chair of the Sámiid Rlikasearvi, was present in the court hall when the ruling came. She says to High North News that the atmosphere in the hall was tense.

Åsa Larsson Blind, Sami Council. Photo: Magnus Hallgern/Dagens Nyheter

"We had strong expectations. This has been a long and arduous process that has lasted for ten years. Many years of work lies behind it, and many have worked hard and been very invested in this process. The atmosphere was both tense and nervous before the ruling was read out, Larsson Blind says.

The Sami reindeer-herding district stipulated that the Swedish Supreme Court should rule that the Sami village holds exclusive rights to decide whether others are to be permitted to hunt and fish in the village's areas. Girjas argued that such exclusive rights were inherent in the Reindeer Herding Act, or that it would be based on traditional custom or based on inherent rights. The State opposed this.

According to a press release from the Swedish Supreme Court, the Court decided that the reindeer herding Act does not give the village any right to permit hunting and fishing in the area where it has its reindeer herding operations. However, the Sami village nevertheless has the sole right to permit hunting and fishing in the area as a consequence of historic circumstances applying to the area; inherent customs, or inherited rights.

There has been massive interest in the court's ruling, says Larsson Blind.

"It was great to see such massive interest and support before the ruling fell. It also goes to prove the significance of this verdict and the process."

She adds that the reason why this court process started was based on the understanding and experience that in Sweden, it has been hard to move on with Sami issues, and more specifically; with hunting and fishing issues, through politics.

"That is why a decision was made to try these issues in a legal process in order to clarify the legal foundations and move on – and that is what we got with this ruling."

Potential consequences outside Sweden

In the aftermath of the ruling, the question has arisen about what significance the Swedish Supreme Court ruling will have in other parts of Sápmi. Sápmi is the traditional word for the Sami nation, which stretches across northern parts of Norway, Sweden, Finland and Russia.

"This is a ruling applying to Girjas Sami Village in the Swedish part of Sápmi and its area within the land management boundaries. When talking about the verdict, one does of course have to relate to what the Court actually has decided. That, of course, is about Girjas Sami Village, says Larsson Blind.

“This is a Swedish court, though Sápmi stretches across four countries. We have to relate to the national court, and we see that there are major differences across the borders, and that the Sami live under varying conditions. This is a process that has been going on in the Swedish court system and we cannot draw a direct parallel to other parts of the Sápmi, as national legislations look different elsewhere.”

“Nevertheless, there is an understanding on the Sami side that the Sami rights look similar, though we have seen various recognitions of the rights in the various parts of national borders in the Sápmi region.”

Øyvind Ravna, Professor of Law at the University of Tromsø says to Norwegian broadcaster NRK that this is a groundbreaking and historic verdict, and that the case may have repercussions for Norwegian court decisions. He points out to NRK that inherent rights may matter in a neighboring country like Norway, as the Sami are a people residing in four countries while sharing inherent customs and legal traditions.

Larsson Blind also says there are elements that could make this verdict important beyond Sweden: “Lawyers will analyze and look at it later on. This verdict is about Girjas sami village, but there are elements and core parts of this legal reasoning that the Court has made that matter to how one looks upon Sami rights. Inherited rights are acknowledged in this verdict. It has been argued that these have formed the basis of the Sami rights, and the Court has agreed with that. Cases like this one matter.”

“Today is the first day we live with this new arrangement. There is still much work to be done in order for everything to fall into place, and a lot of work remains. However, this represents a new legal status and we will work towards the Swedish state to make it analyze what kind of consequences this verdict will, and should, have for other Sami people.”

[Вернуться к списку публикаций](#)

<https://www.themayor.eu/ga/sweden-recycles-no-plastic-at-all-from-scraped-cars> > 05.02.2020 > Plamen Petrov

SWEDEN RECYCLES NO PLASTIC AT ALL FROM SCRAPPED CARS

Still the country remains global leader in recycling, having nearly reached 'zero waste' levels

It may come as a surprise that Sweden, the world recycling champion with nearly achieved 'zero waste' levels, hardly recycles any plastic from scrapped cars.

But this is exactly what Radio Sweden has found. This setback can be attributed to the difficulty in finding buyers for the plastic components. Mattias Bergman, CEO of the car industry's trade organisation Car Sweden, recently told the radio that the process is simply not profitable as there is no market for plastics from disused cars.

Instead, the plastic is sold along with other combustible material to be burnt up at incineration plants. That's seen as more profitable but it also has an environmental impact despite innovations in the process.

Burning waste to heat homes

Under Sweden's waste-to-energy programme, burning waste supplies heat to more than one million homes in the country. The smoke from waste burnt at incineration plants is filtered through dry filters and water. The remaining ashes are sifted through to extract metals that are recycled again, and the residue is used in road construction. In the end, just one percent of the 'fuel' is left and then it is disposed off in dumps.

But since half of all household waste in Sweden is burnt to produce energy, the process cannot be considered entirely friendly to the environment.

There may be a viable alternative to burning plastic from scrapped cars for heating, however. The Belgian car recycling organisation Febelauto, contacted by Radio Sweden, said that 60 percent of plastic in scrapped cars in Belgium is reused to make new products.

Recycling revolution

Sweden has no match when it comes to recycling. Thanks to advanced collection techniques and the involvement of its environmentally sensitive population, the country recycles 99 percent of all locally-produced waste, with the remaining one percent going to landfills. But with 'zero waste' levels almost reached Sweden now has to import rubbish from other European countries.

[Вернуться к списку публикаций](#)